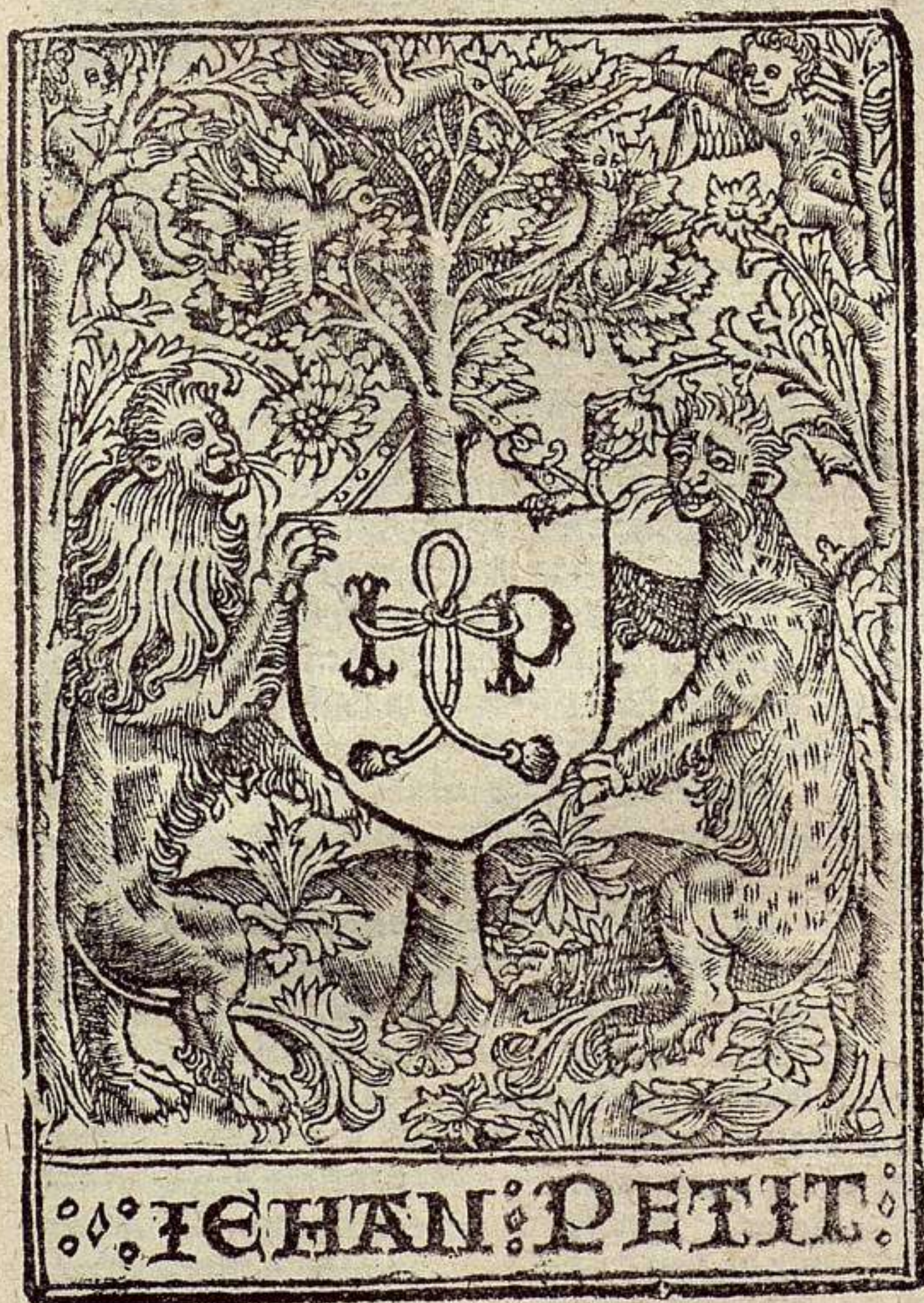

Dialogus bonadventure.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Incipit dialogus sancti bo-
nadvēture Cardinalis i quo
aia deuota meditando inter-
rogat. Et hō mētalit rñdet.

Alecto genua mea ad patrē dñi mei Je-
su Xpi: a quo omnis paternitas in celo
& in terra noiatur. vt det vobis secun-
dum diuitias glorie sue virtute corro-
borari per spiritum eius in iteriore homine Chri-
stum p fidem habitare in cordibus vestris in chari-
tate radicari et fundati: vt possitis comprehendere
cum omnibus sãctis q̄ sit longitudo latitudo: subli-
mitas: & pfūdū: scire etiã supeminētē scie caritatē
Xpi vt i pleamini i oē plenitudinē dei. Paul⁹ apl⁹
vas electionis: sacrariū diuine scificationis. specu-
lū & exēplar fraterne p̄tēplatiōis: i vobis p̄missis p̄
mo ostēdit nobis mētalē exercitatiōis ortū obiectū
& fructum. Mentalis enī exercitatio si dz eē pia et
salutifera: opz q̄ hēat potētīā supernaturalē p̄for-
tētē: sapientiā regulantē: clementiā p̄solantē. Fle-
ctet ergo aia deuota diuine p̄tēplatiōis amore suc-
cēsa. genua mēt̄s añ thronū btissime & incōprehēsi-
bilis trinitatis/ p̄us hūiliter postulet sapiēt̄ dei pa-
tris p̄fortātē potētiaz ne labore dep̄ssa succumbat
dei filij regulatricē sapiētīā. ne errore feducta a ve-
ritate deuiet. dei spūs sãcti consolatricem pietatem
& clemētīā. nec tedio deuicta deficiat. Omne enim
datū optimū & oē donū p̄fectū de sursū est descēdēs
a patre luminū & scdm̄ augustinū. De bonū nostrū
a.ij.

aut deus ē: aut a deo est. Quā in omni boni op̄is ūitio
ille ē inuocand⁹: a quo oē bonū originaliter p̄gre/
ditur: p̄ quē oē bonū exēplariter p̄ducitur ad quē
oē bonū finaliter reducitur. Hęc est illa ineffabilis
trinitas pater et filius et spiritus sc̄tūs quā tāgit
ap̄t̄s cū dicit Flecto genua mea ꝛc. vsq; ad vt pos/
suis. Sc̄do oñdit illius salutifere mentalis exercita/
tiōis obiectū obiectū vere exercitatōis deuote mēt̄s
dicuntur eē interiora exteriora inferiora et superio/
ra Debet em̄ deuota aīa p̄ mēt̄ale exercitiū contem/
plationis radium deflectere ad interiora sua vt
videat qualiter sit creata per naturā deformata
p̄ culpā reformata p̄ gratiam Debet secūdo con/
uertere radium contemplationis a exteriora vt cogno/
scat quā instabilis sit hūana excellantia quam mu/
tabilis hūana excellētia quā miserabilis mūdāna
magnificentia Debet tercio cōuertere radiū cōtem/
plationis ad inferiora: vt intelligat humane mortis
ineuitabilem necessitatē iudicii finalis formidabi/
lem austeritatem pene infernalis intollerabilē pena/
litatem Debet quarto conuertere radium contēplati/
onis ad superiora: vt cognoscat ꝛ sapiat celestis gau/
dii inestimabilē preciositateꝛ ineffabilē deliciasitatē
ꝛ interminabilem eternitatē Hęc est crux beata qua
tuor finibus terminata: in qua o aīa deuota cū tuo
dulcissimo ihesu christo debes iugiter meditādo p̄/
dere Hic ē ille currus igneus quatuor rotis cōsūma/
tus: in quo debes post tuū amicū fidelissimū assidue
cōtēplando celi palaciuꝛ cōscēdere Hęc est quadru/
plex regio videlicet orientalis occidentalis aquilo/
naris et meridionalis quā tu o aīa: quotidie debes
quasi peregrinādo incedere et quasi tuum speciali

cedere et quasi tuum specialissimum delictum in ea speculando querere et inuestigare: ut possis cum sponsa dicere. In lectulo meo per noctem quesiui quem diligit anima mea. Hec quattuor tangit apostolus cum subiungit ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis que sit longitudo latitudo sublimitas et profundum. Tertio ostendit fructum salutiferi mentis exercitationis. Fructus autem istius exercitationis salutifere si digne ei laudabiliter exequatur: est felicitas eterna que est quid optimum: et pulcherrimum: et per se sufficientissimum nullo extra se indigens in qua videbimus et amabimus: vacabimus et laudabimus in eternum et ultra: eum qui est super omnia benedictus in secula. Hunc fructum promittit apostolus quando sermonem concludit dicens: ut impleamini in omnem plenitudinem dei. Hanc plenitudinem tunc inuenimus quando erit voluntati plenitudo pacis rationi plenitudo lucis memorie continuatio eternitatis. Tunc erit deus omnia in omnibus cum a ratione omnis error: voluntate omnis dolor: et a memoria omnis timor recesserit: et successerit illa quam speramus mira serenitas diuina iocunditas: eterna securitas. Hunc tractatum instigante conscientia propter simpliciores quousque simplicibus verbis de sanctorum dictis compilauimus per modum dialogi. In quo anima deuota veritatis eterne discipula meditando interrogat et homo id est ratio interior mentalis locando respondet. Ut autem ad istius mentalis exercitationis ineffabilem contemplationem humiliter inuocando accedamus: genua cordis deuote flectamus ante thronum diuine maiestatis: et ante solium indiuidue trinitatis lachrymis et gemitibus incessenter clamemus: ut deus pater per suum benedi

ctū filiū in spū s̄cto donet nobis gr̄am exercitādi
mentaliter: vt p̄ hūc p̄tingamus ad deū qui est oīs
desideriū: finis ⁊ complementum

¶ Prima contēplatio circa interiora vbi aniā
petit modum exercitandi in contemplatione

¶ Anima

Dico queso o homo dic si post deuotam in
uocationem diuine magnificentie ⁊ post
humilem implorationem et ne sapientie
⁊ post demum humilem ⁊ flebilem sup/
plicationem superne pietatis ⁊ clementie gr̄am ex
cercitandi mentaliter circa hanc quadruplicē ma
teriam videlicet lōgitudis latitudis p̄funditatis: et
sublimitatis obtinerā q̄ ordine ichoarem ne meri
tū huius exercitatiois amittā si i debito ordie igno
rā p̄cedā. Ordie enī ignorātia / sc̄dm Bernardū:
p̄turbat formā meritoꝝ. nec reputat. sc̄dm eūde rei
p̄fecta cognitio i nobis existere. cū scim⁹ qd ē faciē
dū. ⁊ ignoram⁹ q̄ ordie sit p̄cedēdum.

¶ Homo

¶ Anima: secūdum Bernardum ad eugenū p̄
pam: a te tua consideratio ichoat ne frustra exten
daris ad alia te neglecta. Idem in meditationibus
¶ Multi multa sciunt: ⁊ seipsos deserunt. Alios i spi
ciunt: ⁊ seipsos deserunt. deum querentes per exte
riora: deserentes interiora sua. Idcirco ab exte
riorib⁹ ad interiora redeam: ab interioribus ad su
periora conscendgm: vt possim cognoscere vnde ve
nio: aut quovado: vnde sim: ⁊ el quid sim et ita per
cognitionem mei: ascendam ad cognitionem dei.
¶ Hec Bernardus. Itē Crisostomus super Mathe
um. Non minima pars philosophie est cognitio sui

Item Ambrosius in exametris. Cognosce te ques-
tu scis: attende tibi: vt consideres quid in te intret
in cogitatione: quid exeat in sermone. Vitam ergo
tuam o anima: quotidiana discussione examina. At-
tende diligenter quantum proficias: quantum deficias:
qualis in moribus: qualis in affectionibus quod simi-
lis deo: quod dissimilis: quod prope: quod longe. Illud se agnosce
quod multo laudabilior et melior es si ea agnoscis
quam si te neglecta: cursu: sideru: vires herbarum co-
plexiones hominu: naturas animaliu cognosceres: et
scientiam omnium celestium et terrestriu haberes. Redde
ergo te tibi: et si non semper saltez interdum rege tuos
affectus dirige actus corrige gressus. Igitur o anima
tene consilia sanctorum: et primo radiu contemplationis
conuerte ad regionem orientalem: hoc est ad considera-
tionem tue conditionis. Diligenter ergo considera: quod
generose a summo artifice facta sis per naturam quam
vitiose a tua voluntate deformata sis per culpam.
Primo ergo considera: quod generose formata sis per
naturam. Generositas tua naturalis consistit in hoc
vt estimo: quia tibi naturaliter ad tui decorem imple-
ta est ymago beatissime trinitatis. Unde Anselmus
Fateor domine et gratias ago: quia me creasti ad ymaginem
tuam: vt tui memor sim: te cogitem in te diligam. Bern-
nardus in suis meditationibus. Secundum inter-
riorem hominem tria in me inuenio pro que deum recolo
conspicio. et concupisco. Sunt tamen hec tria me-
moria: intelligentia: et voluntas. Cum dei reminisco
in ipso delector. Intelligentia intueor: quod in se sit
incomprehensibilis quia principium et finis: quantum
in angelis desiderabilis: quia desiderant in eum pro-
spicere. quantum in sanctis omnibus delectabilis. quia in

eo assidue letantur in creaturis omnibus admirabilis qz ea s potenter creat sapienter gubernat / benigne dispensat. Cū deum per volūtatē diligo me metipsū transformo. Hec Bernard⁹. Recognosce o anima mea / q̄s mira et inestimabilis dignitas est eē nō solū vestigiū creatoris quod commune est omnibus creaturis. Lauda igr̄ aīa mea dñm lauda deū tuum syon. exproscere ⁊ lauda: exulta ⁊ gaude qz ī signata dei ymagine / decorata similitudine. p̄ticeps rationis / capax eterne beatitudinis. Sz qz hec modica nō īmerito forte iudicarentur si morte finirentur exulta ⁊ lauda. qz cū p̄dictis dedit tibi naturā īmortalitē substantiā incorruptibilem durationē interminabilē / vitam perpetuam. ymago em̄ eterne trinitatis nō esses / si termino mortis claudi posses. Hugo de arra ⁊ aīe. O aīa / aduerte qz creator tuus post esse dedit tibi perpetuum esse. deditqz tibi viuere sentire discernere sensibus decorauit sapientia illustrauit. Tuā igitur pulchritudinē atē de vt intelligas qualem debeas pulchritudinē diligē qz si temetipsā vt expedit cōtemplari nō sufficere saltez qd de te exiamare debeas ex iudicio alieno nō ppēdis. Spōsū habes: sed faciem ei⁹ non vidisti. ille te vidit munera misit arram dedit. Si speciē eius videres: nō ā plus de tua pulchritudine ābigeres: scires ei⁹ qz tā pulcher: tā formos⁹ tāqz vnic⁹ dei fili⁹ tuo aspectu captus nō esset: si eū singularis decor: tu⁹ et vltra ceteros admirandus nō traxisset. Hec hugo Sed hec fortassis o aīa: nimis ingrata tibi videntur ⁊ modica p̄pterea audi tercio dignitatem admirabilem qz tāte simplicitatis es qz nihil potest domo mentis tue īhabitare nihil

ibi potest mansionē facere/nisi simplicitas ⁊ puritas trinitatis eterne. **E**cce quid dicit spōsus. **E**go et pater veniem⁹ ad eū/et mansionem apud eum faciem⁹. **E**t alibi. **F**estinans descēde/qz in domo tua oportet me manere. **N**l labi enī mēti nulli possibile ē nisi soli deo qui hanc creauit. ipse em̄ est qui intimior intimo tuo esse phibet/sicut **A**ugustin⁹ testatur. **G**aude o felix anīa/q̄ q̄tidie cor suum mūdāt vt in habitāt em̄ deū suscipiat/cuius hospes nullo bono indiget qz autorē omnium bonorū habet in se. **O** q̄ beata aīa apud quā deus requiē inuenit q̄ dicere p̄t **Q**ui creauit me/requieuit ī tabernaculo meo. **N**egare siquidē ei celi requiē nō poterit /que sibi ī hac vita requiē ī mēte p̄parauit. **H**ec **B**ernard⁹. **O** aīa nimis es amara si nō sufficit tibi tanti hospitis p̄ntia/qz scis q̄ tam liberalis est. q̄ communicabit tibi de bonis suis/qz tā pius est q̄ ditabit te de donis suis. **N**ullo modo diceret tātū principem dimittere suū hospitē indigentē. **A**dorna igitur thalunū tuum ⁊ suscipe regē ch̄ristū de cui⁹ p̄ntia exultabit ⁊ letabitur tota familia tua. **V**ere mira/et multum admirabilis sententia. **R**ex cuius pulchritudinem sol ⁊ luna mirantur. cuius magnitudinem celum ⁊ terra reuerentur /de cuius sapientia agmina spirituum illuminantur. de cuius clementia omnium beatorum collegia satiantur. **T**ale tuū oania desiderat hospitium tuum cenaculum plusq̄ celeste palatiū appetit ⁊ exoptat. **D**elicie enim sūt due/cē cū fili⁹ hominū. **S**ed si hec adhuc te non moneant ad laudandū creatorē tuum. conuertere cōtēplatiōis radiū ad quartū beneficium. et recognosce q̄ tante capacitatis es q̄ nulla creatura citra deum sufficit

fatiare tuū desiderium. Hugo de sa ncto victore dicit. oīs iocūditas / oīs suauitas / oīs potētia / omnis opulētia creaturaz efficere cor humanū possunt fatiare vero non possunt. Anselmus loquitur. Nis creatura que deus non est .in inopia est. Et quia reuera secūdū Gregoriū in moralibus. Anima humana que ad deum appellendū facta est quid quid extra deum appetit / minus est. Jure enim nō sufficit / quod deus non est. Jam vt estimo anima sufficit tibi / q̄ vidisti tuā nobilitatem que est valde laudabilis / cōuerte nūc radiū contemplationis ad tuam sup ceteras creaturas potestatem / que reuera est amabilis. Hugo de arra anime. **S**anima mea quid dedit tibi sponsus tu⁹. **R**espice mundum istuz **O**mnis naturalis creatura ad hunc finem suum cursum dirigit / vt tuis vtilitatibus deseruiat / tuis oblectationibus scđm distinctionē temporum indefinenter occurrat. **V**ide iam anima mea et diligēter considera / q̄ creator tu⁹ ⁊ amicus tuus spōsus tuus / totam machinā mōdialē ad tuum ordinavit mysterium. **E**cce angeli purgāt ⁊ inflamāt tuū affectū / illumināt ⁊ informant intellectum / pficiunt ⁊ custodiunt totū tuū subiectum. **M**agna enim dignitas est habere tales consolatores / tales conseruatores. **S**anima si videre posses quanto gaudio quantoq; tripudio assistunt orantibus / intersunt meditantibus: quanto studio nos in bono cōseruāt: quanto desiderio nos et nostrā salutem eternam expectant. **C**elum tibi deseruit per suum motum: luminaria celi per suum influxum: sol causat tibi diem luna illuminat tibi noctez. **I**gnis temperat aer frigiditatē aer mitigat tibi ignis iūā caliditatē

aqua tibi mundat fetore: mitigat tibi sitis ardores
fecundat terre rigorem: terra nō te subleuat sua so-
liditate: recreat sua felicitate: delectat sua ameni-
tate. Ecce o anima: breuiter discurristi p̄ singula: ab
inferioribus ad superiora ⁊ inuenisti q̄ omnis crea-
tura ad hunc finē ex diuina ordinatione cursū suū
dirigit/ quatinus tuis vtilitatibus deseruiat tuisq̄
oblectationibus indefinenter occurrat. Sed caue
anima mea/ ne non sponsa sed adulteria dicaris si
munera dantis plusquam affectum amātis diligis
Augustinus in libro confessionū. Ne tibi aia si ob-
erras in vestigijs suis/ si nutus suos pro eo amas.
vt tēpora lia lucra recipias ⁊ nō aduertis qd̄ iuuat
illa beatissima lux que purgate mentis intelligētia
cuius vestigia ⁊ nutus sunt oim̄ creaturarū decus
Adhuc si forte ignoras te o pulcherrima mulierum
egredere ⁊ abi post vestigia gregum irrationabiliū
creaturarū: que sunt vestigium creatoris/ tu vero
speculū beatissime trinitatis. Ergo oib⁹ hijs digni-
or ⁊ excellētor cōprobaris/ ⁊ pasce hēdos tuos ius-
ta tabernacula pastoz/ id est cōuerte cogitationes
tuas ad choros angeloz quibus quodā mō filis es
in natura/ ⁊ conciuis eris in gloria

Anima

¶ Jam satis silui/ diuq̄ tacui. Nā cū verecūdia ⁊
rubore nūc compelloz dicere ⁊ cōfiteri/ q̄ ad hanc
dignitatē modicū aduertiamorē meū. Heu ego in-
felix ⁊ misera nimis. indigne ⁊ irreuerenter pro-
stitui. vane ⁊ negligenter vixi. ⁊ vt verum fatear.

Secūdū Bernardū. Quanto p̄fecti⁹ dignitatē me-
am aspicio tanto magis vitam degenerē me duxis-
e ⁊ profundoz ⁊ erubesco. timeo quod tanto ḡuior sit

culpa: quāto dignior ⁊ nobilior est natura: formido
 q̄ tanto maior est offensa: quanto maior est illius q̄
 offenditur excellentia. p̄timeſco q̄ tanto peior est in
 iuria. quanto maiora fuerunt illius cui iniuria irro
 gatur beneficia. Heu heu heu dñe deus: nam ex di
 gnitate ſubſtantie p̄pendo vtilitatē malicie. ex ſpe
 cioſitate nature: cognoſco deformitatem culpe ex re
 cordatione beneficiorū meorū acceptorū: intelligo ī
 gratitudinē factorū meorū. Heu heu heu dñe deus
 meus. ve mihi miſere. Jā video. iā agnoſco q̄ quid
 quid a ſūmo datore accepi ad vſum vite tranſitorie
 miſerabiliter inflexi ad vſum prauitatis ⁊ culpe.
 Hic loquitur Bernardus. Tranquillitatem huma
 ne pacis / p̄uerti ad vſum varie ſecuritatis p̄grina
 tionē terre / p̄ habitatiōe dilexi patrie. Salutem et
 ſanitātē corporis / redegi in ſeruitutē miſere volupta
 tis / habundantiā vbertatis / non ad neceſſitatē cor
 poris / ſed ad ſupfluitatem expēdi miſere cupidita
 tis. Ipſa ſerena blandimenta aeris mihi ſeruire
 coegi / ad mortem terrene delectationis. Timeo: et
 heu valde p̄timeſco / ve ſimul nos oīa ferire penitē
 do vel pugniēdo debeant. que vicijſ n̄ris male ſub
 iecta ſeruebant. Hec Gregorius in omelia

¶ Homo

¶ **S**ciā / iā equaliter p̄pendo q̄ bona ē tua cogita
 tio: ex verbis tuis ſētio. q̄ nō fuit fruſtra mea amo
 nitio Videtur mihi q̄ lumine ſis aliqualiter illu
 minata: tactu veri luminis mota. Et ſecundū bea
 tū Gregoriū in moralibus. Unuſquiſq̄ dum actu
 veri luminis illum natur. ſibi ipſi oſtenditur vt in
 decognoſcat / qd̄ eſt iuſticia dei. vnde eruditur. Quā
 ſācti viri / quo altius apud deū virtutum dignitatē

proficiunt: eo subtilis se indignos esse deprehendunt
quod dum proximi in lucem fuerunt: quicquid eos in semetipsum
latebat inueniunt. Hec gregorius. Ergo si o anima
ma luce veritas tacta dignitatem tuam quam hac
tenus non attendisti agnoscis: culpam per quam creato
r tuum offendisti intelligis. Quidisti quam generose
formata sis per naturam: vide nunc quam viciose de
formata sis per culpam. Reduc ergo animam aere puram et
misera ad memoriam errorem et delictum: et perduc
usque in celum rugitum et lamentum. Cogita anima perfida
perdita dei adultera christi: qui fecisti: dereliquisti in ce
lum carum amatorem tuum contempsisti creatorem tuum et repu
diasti sponsum tuum. turbasti deum tuum irreuerentem
tractasti angelum tuum sanctum custodem. Eras tem
plum dei sanctum sponsa christi sacrarium spiritus sancti
Que est ista subita conuersio: repentina mutatio
de dei virginem facta est corruptio sathane de sponsa
christi scortum execrabile. de habitaculo spiritus
sancti. facta est tugurium diaboli. Anselmus in li
bro de prece de virginitatis perditae Recordare o
anima propter quod vendideris decorem tuum propter quem
abieceris honorem tuum. pro quo tam turpiter dese
daueris vultum: que tanta bona pro tam vili pre
cio alias peccato vendisti Anima

Recognosco homo: quod verum. loqueris et non in
merito de tanta ac tali transgressione reprehendis

Homo

Quia quare tot bonis te spoliasti. quare tot bo
na opera neglexisti / quare tot annos / tot horas / sine
fructu vixisti. Unde bernardus ait que sequuntur
O domine deus: quot tempora perfluxerunt in quibus
sine fructu ut aspicio viri. quo modo coram te subsistas

quomodo ad te potero leuare faciē meam in illo ma-
gno & terribili examīe: quā numerare iussero omnes
dies meos querēs fructū meum / **D**ñe cur intermī-
si volo tēpē te versari ī corde meo / te tota mente con-
plecti / ī tua dulcedine delectari. oīa interiora mea
vbi tunc erant / quādo tecū non erant cum a te
habeat omnis creatura quicquid habet desidera-
bile / laudabile / & delectabile / **H**ūc Bernardus. heu
dñe / nunc intelligo sed p̄stiterit erubesco. Species &
decoꝝ creaturarum decepit oculum meum / et non ad-
uertit / quia speciosioꝝ creaturis omnibus tu es qui-
bus tantummodo vnam tue inestimabilis pulchri-
tudinis guttam cōicasti. **Q**uis enim ornauit celū sy-
deribus. aerē volucribus. aquas piscibus. terrā plā-
tis & floribus: **N**onne tu clementissime pater: p̄ tell-
la celestiuū spiritūū agmina variis donis sunt orna-
ta. **N**onne seraphim per te ardet dilectiōe cherubin
lucent cognitione. tuis donis iudicant throni. **D**e
tuis muneribus dñantur dñatiōes ī clite ex tua vir-
tute presunt principatus ex tua potestate demones
areant ptātes ex tua p̄funda potentia miracula
faciunt virtutes ex tuo p̄cepto archāgeli magnis
nūciāt maiora. āgeli nō mīozib⁹ nūciāt mīora. **S**ed
quid sunt hec oīa: nisi tue pulchritudinis modica
sint illa. **I**esus fons vniuersę pulchritudinis igno-
sce michi misero q̄ pulchritudinē tuā. tā male re-
cognoui / tā tarde amari p̄pterea miserabiliter ob-
erravi **D**ulcedo etiam creaturaz decepit gustum
meū. et non aduertit q̄ melle dulcior es. **T**u enī mel-
li et oī creature dulcedinē cōmēdasti & nō aliud est
ī creatura dulcedo vel delectati qualiscūq; nisi tue
dulcedinis q̄ abscondisti timentibus te. **D**ulcedo eī

oīm creaturay si q̄s iuste aduertit: nihil aliud fa-
cit nisi q̄ ad tuā eternā dulcedinē nos inuitat. **D**
iesus fons vniuerse dulcedinis ⁊ pietatis: ignosce
michi q̄ tuā iestimabilē dulcedinē ⁊ mellifluā pie-
tatem i creatura nō cognoui. nec īterno mētī amos-
re gustavi p̄pterea miserabiliter oberravi/ ⁊ aīam
meā vsq̄ mō siliq̄s porcorū faturavi. Sed heu vt
timeo nūq̄ de pane filioꝝ tuorū manducaui. **I**do
sp̄ in delicijs mūdī ieiuna ⁊ famelica p̄mansi. **Q**
sc̄dm̄ gregoriū/ causa ē: q̄ nolumus intus gustare
p̄fectā dulcedinē propter q̄ ieiuni ⁊ famelici ama-
mus miseris famā nostrā. **E**rgo: **D**ulcissime iesus
modo agnosco q̄ oīs dulcedō tibi p̄traria fuit mi-
chi afflictio ⁊ magna miseria: **A**ustin⁹ in libro con-
fessionū. Tu enī michi misericordissime deus in
p̄ctis meis semper aderas p̄ssime sustinens deles-
tationes meas malas resp̄gens amaritudinibus
amarissimis/ docensq̄ p̄ flagella si vellē sine ama-
ritudinib⁹ deletari non possem nisi te domine. **H**æc
augustinus. Sed hāc doctrinā nō intellexi: prop-
pterea erravi semp̄ tamē in omnibus delicijs meis
timui p̄ditore. timui accusatorē: formidavi repre-
hensorem: aliquoties cōsciam exp̄pau: multoties
in famiam: nōnūq̄ abhorui gehennam. ⁊ tñ ego
heu misera inter tot tormēta nō mutavi volunta-
tem meam decepti etiā odor creature oī tactū me-
um ⁊ ignoravi qđ odor tu⁹ o bone iesu fēs odoris
suauitas tua facit īdefinēter post te in odoreꝝ vn-
gentoꝝ tuoꝝ currere. **D**ecepit son⁹ fallax auditus
meū: ⁊ nesciui q̄ dulcis faucib⁹ electoꝝ tuoꝝ p̄silia
tua i q̄ leuia manibus sc̄toꝝ tuoꝝ mādata tua. **D**
bone iesu fons sapientie fac me vel saltem modo

audire vocem tuā: sonet in auribus meis vt cūcta
amaritudine recogitandū michi sit q̄ fefellit me il
la vox miserrima cātantiū z dicētiū. Venite frua
mur bonis coronem⁹ nos rosas antequā marcescas
vbiq̄ reliquamus signū leticie nrē zc. Hāc voeez
audiui et non itelleret nō aduertiqm̄ oīa vana sūt
z planctu digna. Sīa enim hec et hīs simula cito
transcūt et velut vmbra cito euanescūt. Quid enīz
hec vana omnia amatorib⁹ suis profuerūt qd̄ hec
stulta delectoribus suis contulerunt. quem enī fru
ctum habuerūt ī istis in quibus nūc confūduntur
et erubescūt. Sed inter hec omnia tu amantissime
iesu semp̄ michi aderas: vocem tuā frequēter audi
ui sed non exaudiui inspirationē tuam salutiferāz
sensi: sed non consensi. Quotiens michi illud saluti
fere consilium aspirasti: peccasti: quiesce. Ad q̄ ego
miser verba somnolenta aliquando respondi. Dñe
ecce modo siue paululū: modo a vanitate quiescā
Cito de malignitate erubescam oīa vana z munda
na derelinquā. Sed heu illud modicum: non habe
bat modicū et paululum in lōguz ibat. Augustinus
Multi eternaliter dānaturi et finaliter ī pctis deti
nentur: qui se ad vocē dñi nō erigunt. vocem quidem
occulte īspiratōis audiūt: s̄ vitā nō corrigunt dicē
tes. Cras/cras. z subito ostium clauditur z remanet
pctōr foras ante archaz celesti patrie cum voce cor
nina quia p̄ pctis gemere noluit cum columba. Gre
gorius. Heu: q̄ multos in pctis eoz sua in felicitas
prostrauit: multos diruat pax ceteros: redidit: eoq̄
illos magnus spūs graui⁹ ptulit q̄ longius q̄ctis
negligentes iuenit. Item gregori⁹ Quos enī vt cō
uertantur diucius tollerāt nō p̄uersos duris dānat

Heu mūdana molicies tactū meum nīmīs miserabiliter decipiebat: ⁊ ignorauī q̄ tam suauiſo bone iesu eſſet āplex⁹ tu⁹: honeſt⁹ atact⁹ tu⁹ tāq̄ delicioſū tibi p̄iūgi. Tu⁹ o dulciſſime iesu āplex⁹ non maculat ſed mūdāt. tu⁹ atact⁹ non coinquinat ſed ſctificat. O iesu fons vniuerſe dulcedinis et ſuauiſſimae tatis: q̄tū h̄z dilicioſitatis honeſtatis ⁊ iocunditatis q̄n leua tue ſapientie ⁊ cognitionis eſt ſub capite: idē ſub ratione: ⁊ dextera tue diuine clementie ⁊ dilectionis āplexabitur me in volūtate. Heu me miserā q̄s vnq̄ tā dulce: tam ſuaue tamq̄ dilicioſū expiri poterit: q̄ inter brachia tāti ſpōſi requieſcere in oſcula tāti reges et amici fidelit̄ odorib⁹ mirre. Hāc dulcedinē ſēſerāt aīe deuote q̄n optabāt dicentes Oſculeſ me oſculo oris ſui ⁊c. Quis michi det te fratrem meū ſugētē vrba matris mee. et inueniā te foras ſolū ⁊ deoſculer te ⁊ introdcam te in domū p̄ris mei ⁊ ī cubiculū genitricis mee. ibi me docebis p̄cepta dñi. ſzo bōe de⁹: ſi hec tā dulcia ſūt cogitādi q̄ dulcia poſſunt eē deguſtādi ſi tam ſuauiſſa ſūt legēti q̄ dulcia erūt p̄ affectum ſētiet̄i Auguſtin⁹. Fac me dulciſſime iesu int⁹ guſtare p̄ amorē q̄d guſto p̄ itellectū. Eya dulciſſie iesu trāſfige ſaluberrimo vulnere amoris tui medulas aīe mee: vt vere ardeat / langueat / ⁊ liq̄fiat / ⁊ ſolo deſiderio tuo deſiciat cupiat diſſolui ⁊ eē tecum te ſolū ſp̄ eſuriant panē vite celeſtis q̄ de celo deſcēdiſti: te ſitiat fōtē vite eterne / fontē eterni lum̄is / torrētez vere voluptatis / te ſēp ambiat / te querat te inueniat / in te dulciter requieſcat. Anima

Et q̄veſania ⁊ q̄ifernalia furia tanto t̄pe a me prohibuit talia: tāta mētis mee ſolacia tā diuina gaubi.

dia tāq̃ melliflua gaudia dic queso o homo que tā
ta malicia / que tanti periculi ratio / que tanti dam-
ni occasio. **H**omo.

Uide o aīa: q̃ tam fatigata laboribus tam euacua
ta doloribus inuenire non ualeas cui tantū dānum
ascribis: peto ergo ut cū diligentia audies si tibi tā
ti mali atq̃ dāni causam demōstrauero / si tibi dam-
ni tanti inimicū ostendo. Habes o aīa inimicū do-
mesticū hostē amicū aduersariū p̃ximū qui tibi ma-
lū p̃ bono reddit et sub sp̃e amicitie crudelior exis-
tens inimicus. Huius oībus ⁊ aliis infinitis bonis
te p̃uauit hic hostis salua tua reuerētia ē caro tua
īfelix ⁊ misera multū dulcis tibi ⁊ accepta hāc cū
pauisti inimicū pessimū cōtra te erexisti. hāc cū ho-
norasti hostē p̃tra te crudelissimū armasti / hāc cū fo-
ris varijs ⁊ p̃ciosis idumēt̃s decorasti oīb̃ iteriori-
bus ornāmēt̃s te spoliasti nesciēs qđ dicit bt̃s gre-
gorius in omel. Qñ caro ad t̃ps suauit̃ uiuit inde
sp̃s in eternū torq̃bit̃ ⁊ īgeminescit. Et ecōtra quo
pl̃ caro p̃mit̃ ⁊ de sp̃e celesti aī̃ securius letat̃. vñ
prot̃ata īiuria nob̃ p̃ te illata p̃tinere āplĩ nō va-
leo qui t̃m malū hucusq̃ sub silentio piculose per-
trāsītū durĩ rep̃h̃dā Scita inquit bt̃s Bernar.
ī suis meditationib̃. Qui p̃ plures annos tecū vi-
xit ad mēsaꝝ tuā cōsedit cibū de manu tua sumpsit
⁊ ī sinu tuo dormiuit cū voluit etiā colloquiū tecū
habuit hic iure hereditatis seruus sꝫ qꝫ delicate ni-
mis enutristi eū et virge pepercisti leuauit calcaneū
suū super caput tuū / et te sibi in seruitutē redegit
O aīa misera atq̃ miserabilis quis te liberabit de
vinculo improperij huius. Exurgat deus et cōte-
rat̃ inimic̃ cōtēptor dei amic̃ mūdi / cultor dyaboli

Quid tibi videtur de illo? Si recte sentis puto quod
mecum dicis. reus est mortis: crucifigatur. Noli ergo dis-
simulare/noli differre/noli peccare. crucifige crucifi-
ge eum. Sed in qua cruce. in cruce christi/in qua est salus
et resurrectio nostra. Hec bernardus. Recole ergo o
anima secundum bernardum in meditationibus primordia
tua quod insignita es dei imagine: decorata similitudine
desponsata fide/dotata spe/prelecta caritate redem-
pta christi sanguine/proticeps rationis/capax eterne bea-
titudinis. Quid tibi cum carne vni ista pateris. Si di-
ligenter omnes conditiones eius aduertis nunquam vilius ter-
quilinum vidisti. Si eius miseriam enumerare velis quod
sit peccatis onusta: pruriens concupiscentiis occupata illu-
sionibus: confusione plena: ignominia repleta: quod
de ea habes aliud nisi cogitationes fedas et immu-
das. Hec bernardus: Idem anima diuina: erubescet in si-
militudine et porci commutari: erubescet voluptare in sce-
no que es de celo. Idem super carnem anima: quod diu in car-
ne es inter spinas et necesse est ut temptationes: tris-
tulationes: et impugnationum aculeos: prudenter patia-
ris. Quoniam tibi dicitur. Sicut lilius inter spinas. sic amica
mea inter filias. cadens lilius ostendit et delicate flos incre-
duli et subuersores sunt tecum: et cum scorpione habitas
vide quomodo caute ambules. Caro et mundus plenus
sunt spinis. peruersari in his et non ledi diuine potentie est et
non humane virtutis. Est et alius inimicus fortis et cru-
delis qui mira calliditate omnibus discutit consuetudines
ventilat causas: et scrutatur affectus. et ibi semper querit
causam nocendi: ubi te viderit studiosius occupari.
Querit enim hic hostis antiquus ab initio humani
generis inimicus cui succubitas gula ingerat cui
virus inuidie infundat cui blandimenta luxurie obiciat

cui vanitatē supbie premitat nouit quomō gau-
dio fallat quomodo metu opprimat quomodo ad
miratione seducat. hz etiā sibi aliquos obligatos
quorū ad aīas decipiēdas īgeniis vtiť: et linguis
Sua aīa fragilis ad resistendū. facilis ad cadendū
difficilis ad surgendū. qualiter istius crudelis ad-
uersariū laq̄os euadē poteris. quem tantis subtili-
tatib⁹ pditū agnoscis **Hec bernard⁹ Anima.**
Nūc video q̄ non facile pctm̄ ab illo cognoscit q̄ ī
eo p̄mitur sed mox cū inceperit se ab illo alienare
tūc demuz cognoscit in quanta feditate ia cuerit
Igf cū iam me ipsā aliquo modo alienare īci-
pio ⁊ p hoc me ⁊ pctm̄ meū. agnosco ⁊ nūc ā plus
a plactu me continere non valeo. **O dñe deus tu ī
p̄misti michi amabilē ymaginē tuā. ⁊ ego superdu-
ridibilē imaginem diabolicā. Heu heu heu mis-
ser q̄ demonis ymaginē sup in p̄si sup ymaginem
dei. Cur non odio huius imitationem cuius ab-
horreo nomen ipse nulla p̄cedente vidicta pecca-
uit supbiēs ego villa eius pena peccaui cōtemnēs
ille semel in īnocentia p̄stitutus ego multo ciens re-
stitutus ille contra eū qui se fecit: ego cōtra eū qui
me fecit et refecit. ille deū dereliquit p̄mittētes ego
fugi deū p̄sequentē ille in malicia deo reprobante p̄-
stat ego curro misericorditer deo reuocante. et si
ābo contra deū ille tñ p̄tra relinquētē se ego vero cō-
tra morientem p̄rome **Ecce cuius ymaginem ab-
horreo cum me in multis inueniam horribiliozem****

Homo

Fuge fuge igť tu horribilis substantia fuge te ipsā
exterritam a te ipsa **Nō ergo sine rugitu cordis tui
tollera horrozē tuuz si tolleris nō te agnoscis **Nō****

em̄ hec fortitudo s̄z morti hebetudo non ē sanitas
sed obdurata iniquitas

Anima

Sime video horror intollerabilis est si non video
mors inevitabilis ē. S̄z q̄s felix ē q̄ sibi horribilis s̄z
t̄n multū infelicioz cui mors eterna sensibilis An
selm⁹ in orōib⁹. S̄z p̄r patiētissime: o rex clemētissime
tegere non valeo et excusare: z t̄n cōfiteri nō modū
cū erubesco Jam causam tātoꝝ maloꝝ inuenio iā
q̄d prius latebat male agnosco bernardus in me
ditationibus Lor em̄ meū miserū dū futurū nō cu
rauit gaudiū/nec diuinū q̄siuit consiliū z a seipso
fuit elōgatū et i amore terrestriū fuit occupatū vñ
elapsū ē ab illis et iuolutū. Vanitas decepit luxu
ria posuit curiositas adducit cruciabat̄ iudicator
quet̄ iracūdia diuidebat̄ auaricia anxiebat̄ accidē
a sicq̄ iugebat̄ oib⁹ vicijs q̄ vñ bonū q̄d sibi po
terat sufficere derelinquit. hec Bernardus. Habe
tur ergo i obliuioe corā te de⁹ mitissime consumpta
t̄p̄a mea s̄z cōcede vt hoc t̄p̄s meū residuū fortēni
mis breue z momentaneū sit tibi honorificū michi
fructuosū et p̄rio edificatoriū. H̄c piissime de⁹ p̄
pter magnitudinē dāni q̄d īfelix z misera miserabi
liter incurri video z cognosco q̄ me ipsam z pecca
tum meū sufficiēter vt merui plangere nō valeo si
tāta debet esse nō īmerito pcti detestatio quāta fu
it in misera voluptatis delectatio

Homo

Maia. si p̄ te vt asseris delictū tuū nō sufficis des
plangere necesse habes ad aliquē sc̄tōꝝ cōvertere
An ignoras sc̄dm bernardū q̄ securū accessū hē
mus ad deū vbi habemus matrē ante filium et fili
um ante patrē. Mater p̄ nobis ostendit filio pect⁹
verbera filius p̄ri latus z vulnera p̄uto q̄ nulla p̄t

ibi esse repulsa: vbi sūt tot caritatis īsignia vel īdē-
cia. Impiculis ergo et ī āgustus ī reb⁹ dubiis mar-
riam inuoca mariā cogita nō recedat ab ore nō re-
cedat a corde ipsā sequens nō deuias. ipsā rogans
nō desperas ipsā tenēte nō corruas ipsā ptegente
nō metues ipsā duce nō fatigaberis ipsā p̄piciā p̄-
neues ad veniam. Hęc Bernard⁹. Dic ergo aīa
cū magna mētis fiducia. o dñā sancta et perpetua
ŕgo maria. fili⁹ tu⁹ p̄ te factus ē frater meus non
ne tu p̄ ipsū facta ē mater mea. exultabo iam et les-
tabor: qz quicquid iudicabit de me: pendet ex sensu
tēcia matris mee et fratris mei. Hęc Anselmus.

Anima

Cū peccaui in filiū irritaui matrē matrē offendere
nō potui sine iūria filii: quid ergo o homo quid fa-
ciam: quo fugiā: quis me recōciliabit matre irata:
filio irato.

¶ Homo

¶ aīa nō dubites aīa. nō dubites. Si ambo sūt of-
fēsi. ambo tñ sūt clemētes. ābo piissimi. fugiat er-
go re⁹ iusti dei irā ad piā matrē fugiat reus offēsa
matre ad filiū benignū et dicat. qui fact⁹ es fili⁹ fe-
mine p̄pter mīam: femina que facta es mater dei
propter mīam. aut misereamini ipse et misere pec-
catrici. aut ostendite magis misericordiam ad quē
ego misera fugere valeam. Hęc anselmus

¶ Anima.

¶ Homo q̄ bonum ē p̄ filiū tuū. q̄ p̄ solatorium ē
michi misere verbū tuū / qz si pctm̄ meū recte aspis-
cio tūc iuenio tūc agnosco q̄ elemēta pctis meis pol-
lui celū inquinavi. astra celi obfuscaui. damnatos
in inferno cruciaui. sanctos ī celo p̄turbavi et acris
sedavi. demones letificaui et āgeles michi dātos

ad custodiã irreuerenter tractauí Quñ ab oib⁹ his
auxiliũ petere ptimesco: et qz michi iusti iuste indi-
gnati sunt: ad ipsos confugere non presumo.

Homo.

Q̄aia nimia ē trepidatio tua. Quis placida sit hu-
miliatio tua. An ignoras q̄ multi de sc̄tis peccaue-
runt: q̄ qualiter nobis peccatibus miserie debeãtĩ
suis magnis pct̄is didicerũt. Logita moysen pro-
phetã eximũ: de diuina potentia dubitantẽ. Logi-
ta dauid regẽ sanctissimũ: cõtra diuinã legẽ adul-
terio et homicidio peccantẽ. Agnosce salomonẽ sa-
pientissimũ: ydolavana et pessima adorasse. Agno-
sce etiã manassez regẽ nequissimũ qui plus q̄ om̄s
reges irael peccauerat: qui dicebat peccaui super
nũerũ arene maris / z nõ suz dign⁹ videre altitudi-
nẽ celi p̄ multitudine iniquitatũ mearũ hos semper
cogita veniã ipetrasse. Sed quid plura de sc̄tis vete-
ris testam̄ti? Logita et aduerte de sanctis noui te-
stam̄ti. Vide matheũ sedentẽ in tholoneo peccato-
rẽ z publicanũ z assumptum in discipulum. Vide
paulum lapidantẽ stephanũ / et electũ in ap̄lm. Vi-
de petrũ negantẽ xp̄m et mox veniã ipetrasse vel im-
petrantẽ. vide multes crucifigẽtes xp̄m et tñ de di-
uina miã p̄sumẽtes. latronẽ in cruce pendentẽ et ve-
niã impetrantẽ. postremoq̄ illa mulier formosa pec-
catrix maria magdalena facta est tam specialis a-
matrix xp̄i. Omnes enĩ qui quodãmodo cuz de ore
gnant. veniã olim sicut nos peccauerunt / vel saltez
peccare potuissent si eos diuina clementia nõ p̄ser-
uasset qz cuiusq̄ donatum est vt penitus peccare
non possit non est hoc nature sed celestis gratie.

¶ Anima.

Jam mīa nūc secure pphās z reges īplozo. iā nūc
audacter aplos z martyres īuoco cōfellores z ſigi
nes z viduas z oēs/ſctōs īſtāter interpello ſed tñ
pre oīb⁹ his ſacratiffimā virginē mariā dei genitri
cē confidētī⁹ adorans īuocabo Scio enī q̄ tā dul
cis/tā pia/ z tā ſuauiſ eſt. q̄ nec noīari pōt quin ac
cendat: nec cogitari quin recreat affectū diligētī⁹ z
ſe. Hęc eſt enī illa q̄ ſalutē oīb⁹ īpetrauit/et tocius
hui⁹ mūdi reparationem obtinuit. Hęc anſelmus
O femina mirabiliter ſingularis z ſinglāriter ad
mirabilis. p quā elemēta renouānt/īfirmi remediā
tur hoīes ſaluānt angeli reītegrānt. O femīa plena
grā de cuius plenitudinis habundātia reſperſa re
uiuifcit oīs creatura. Bernardus. O benedicta in
uētrix grē/genitrix vite mater ſalutis vel ſaluato
ris p te habem⁹ accēſſu z ad filiū tuū: vt per te ſuſci
piat nos qui p te datus eſt nobis. excuſet apud ipſū
integritas tua culpā noſtre corruptionis et humi
litas tua deo grata veniā īpetret noſtre vanitati O
bndicta p grā z quā iueniſti p p̄rogatiuā quā me
ruſti p mīa z q̄ genuiſti. fac vt te mediante fieri di
gnatus ē n̄re infirmitatis et miſerie p̄ticeps: te īter
ueniente et intercedente participes faciat noſ eter
ne glorie et beatitudinis ſue. ¶ Homo.

Jam nūc vt eſtimo aīa aliquo qualiter cōuertīſti radiū
contēplationis ad videndū qualiter formata ſis p
naturā. et qualiter deformata ſis p culpā. ſed con
uerte nūc radiū contēplationis ad iuueniēdū qua
liter ſis reformata per gratiā. Scire tñ debes q̄ qñ
pfectius per cōtritionis lauacrū mentis caligo de
tergitur: tanto lucidius diuine reparationis bene
ficiū ſpeculatur. Hęc tñ enī ſcđm auguſtinū eſt

tenebra qua intellectus obtūditur et totus interi-
or homo obtenebratur. vñ necesse est: vt tanto solici-
us mētales oculi a pcti tenebris p cōpunctionis la-
chrymas continue expurgētur / q̄to ampli⁹ p hāc
cōtēplationis radius obnubilatur. Jam ergo uia
in affectionibus tuis serenata: dirige radiū conien-
tationis ad itūedū q̄ profunda deiclemētia et q̄ al-
ta sapientia: q̄ mira potentia sis p grām reforma-
ta. Considera primo qualiter p lūficiū redēptiōis
te a pctō originali liberauit. An ignoras q̄ p pctm
originale eras bonis spūalibus et naturalib⁹ i pos-
siliata potestati principis tenebrarū inbiugata a pa-
tria tua expulsa et exterminata. Sed scdm bernar-
dū. Singularis illa maiestas mori uoluit. vt uiuere-
mus seruire vt regnaremus exulare vt repatriare-
mus / et ad seruilissīma opa iclinatus vt nos cōstit-
tueret sup oīa opa sua. Venit enī fili⁹ hoīs q̄rere. ⁊
saluū facere qd̄ pierat. Venit in q̄ hūilis: vt te sup-
bū hūiliaret. Gregori⁹ i registro. Ad hoc unigenit⁹
dei fili⁹ formā gn̄is hūani ⁊ n̄re hūanitatē susce-
pit ad hoc uisibilis nō solū uisibilis s; et despicibil⁹
apparuit. Ad hoc ludibrorū cōtūelias illusionum
opprobria passionū tormēta tollerauit vt supbū nō
debere eē hoīem doceret hūilis de⁹ Aug. Quā bōa
trena x̄ps p̄tēpsit: vt p̄tēnēda mōstraret et oīa ma-
la trena sustinuit: vt sustinēdo doceret. vt neq; i illis
q̄rere ē felicitas: neq; i istis timere ē aduersitas. Gre-
gorius. o mira p̄mixtio. qui creator est fit creatura
q̄ imēsus est capis q̄ diues ē i oēs paup̄ efficit. Su-
scepit ymaginē carnis n̄re vt ymaginē quā fecerat
repararet vt carnē mortalē immortalitate dotaret. ex-
pergiscere ergo o anima: et respice in faciem ch̄isti

tui/ vide & cōsidera q̄ dñs fecit sup terram: de⁹ illu
dit vt honoreris/ inocēs flagellat vt cōsoleris/ cru
cūgit vt libereris/ agn⁹ immaculat⁹ occidit vt epu
leris/ sanguinis et aqua delatere ei⁹ lancea emittit
vt poteris. **R**espice ergo ad p̄ciū redēptionis/ īspi
ce exēpiū infortationis. **S**aia: respice et considera
q̄ xp̄s dñs et amic⁹ tu⁹ affligit omni genere penarū
in oi parte sensuū/ ab oi statu hoīm. **R**ex illu sit pre
ses iudicauit: discipulus tradidit: apti: reliquerūt
pontifices et scribe et pharisei tradiderunt/ genti/
les flagellauerunt turbe condemnauerunt milites
crucifixerūt **B**ernardus. Caput illud angelic⁹ tre
meuidū spiritib⁹ densitate spinarū pungit: facies
pulchra pre filijs hoīm sputo iudeorum deturpat
oculi lucidiores sole caligant in morte aures q̄ au
diunt angelicos cantus audiūt iudeorum insuitus
os qd̄ angelos letificat felle et aceto: potat: man⁹ q̄
celos formauerūt sunt in cruce extēse/ corp⁹ verber
ratur. latus lancea perforatur. **E**t quid plura? cer
te nō remāsit in eo nisi sola lingua vt pro peccatori
bus exoraret et matrē discipulo cōmendaret. **I**dez
S fidelis aia: saluator nonnullis aduersantiū ho
stium temptamentis potuit a nostre salutis cura re
uocari **S**ed quo magis nobis ostenditur dilectio
nis emulatio eo grauior sequitur nos si hanc spre
uerimus damnatio.

Anima.

S homo: iā diu tacui qz q̄ preposuisti cum gaudio
parit & luctu deuota mēte audiui. **B**audens gau
bo in dño qz me tm̄ dilexit q̄ vni genito filio suo pro
pter me nō pepcit **S** īestimabilis dilectio caritatis
vt ancillā uno nec noie ancille dignā redimeres si

lū tradisti. **O** dñe iesu xpe q̄ propter me tibi nō pe-
pcisti cor meū tuis vulneribus sanctis: & mentē me-
am tuo sanguine inebria: vt quocunq; me vertā sp̄-
te videā pro me crucifixū: quicquid aspexero mihi
appareat tuo sanguine rubricatū. vt sic totus ī te at-
tēdens nil valeā p̄ter te īuenire nil nisi tua vulnera:
valeā ītueri. Hec michi cōsolatio sit tecū michi dñe
crucifigi: hec michi intima afflictio sit aliquid post
te meditari. **H**ugo de sancto victore Nulla delectō
maior: nulla caritas sincerior: nullus amor fortior
Abortu⁹ est pro me inocēs nichil inueniēs in me qd̄
amaret. Sed heu quotiēs hanc mirā circa nos dñe
diuine pietatis dignationē aduerto de mea nimia
ingratitude erubesco. vt quanto bñficia magna
redemptionis agnosco. tanto peccata īgratitudis
sunt deteriora.

Homo

Vide ergo o aīa: ne sis ingrata cui tanta & tā mirā
bñficia sunt collata. **M**agnū est em̄ pctm̄ ingratit-
tudinis q; scdm̄ bernardū. Ingratitudo ē q̄si ven-
tus siccans riuos diuine misericordie & fluente clemē-
tissime gr̄e. **A**t tēde ergo o aīa frequēter et reuolue
in mēte diligēter illud horribile verbum qd̄ contra
ingratos p̄fertur in p̄sona saluatoris dicentis. **O**
aīa: vide quanta pro te patior: ad te clamo q; p̄ te
morio: vide penas q̄bus afficio: vide clauos q̄bus
confodio: sed cū sit tātus dolor exterior interiorq;
cruciatu⁹ est mihi grauior tā īgratū dū te experior.
Et alibi cōtra ingratos: p̄p̄e me⁹ quid feci tibi aut
in q̄ cōtristauī te respōde michi: qd̄ cause est inimī-
co meo magis libet seruire quam michi. **A**t tēde
ergo o aīa: et semp̄ gr̄as age nunquā cesses vnige-
nitū dei filiū p̄tantis donis benedicere et magna

ficare. Totam enī vitā debes huic qui vitā suā
pro se posuit: cruciatus duos sustinuit: ne in te
nos cruciatus sustineres. Cum ergo ei donaueris
quicquid potes: quidquid est nō erit sicut stella ad so-
lē stilla ad flumen puluis ad mōtē. Hec bernard⁹.
Et quā depurato contēplationis oculo gratia
diuine redēptionis qua te a pctō originali libera-
uit agnoscis. Nunc tibi qualiter per diuinā misera-
tionē a pctō actuali liberata sis ostēdā. Considera
ergo dñi gratiam: q̄ paterne per occultam inspira-
tionē te dei a pctō actuali reuocauit: q̄ dulci / quā
amicabiliter alloquendo per interiorē allocutionē
tereuocauit dicens. Reuerte reuerte reuerte
sunamitis. id est aīo captiua et per pctm̄ misera ef-
fecta. reuerte qz ego sum creator tuus. Reuerte
re ad me. quia ego sum redemptor tuus. Reuerte
re qz ego sum tam liberalis remunerator. Reuerte
re ad me aīe: te cum gaudio magno expectant sācti
Reuerte ad tuū aduētū exultāt angeli. Reuerte
re te expectāt tota curia celestis paradisi. o aīa hec
fuit vox delicij te iuitāns. Aduerte nunc que fuit
longanimitas expectationis. o quanto tpe tuus ad-
uentum expectauit. Deu quāto tpe te in pctis tol-
lerauit: o quot et quātos ante tuas conuersionem
dā nauit: te sp̄ peccātē misericorditer expectauit.
reuerte adhuc anima in cruce te expectās hz ca-
put suū iclinatū ad te deosculendum manus aptas
ad te remittēdū corpus extēsus ad te totū ipendē-
dū pedes affixos ad tecū manēdū. lat⁹ aptū ad te il-
lud itromittēdū. Esto ergo o aīa nidificas ī foras
b⁹ petre ī cauernis macerie: puola man⁹ puola pes-
des inuola lateri. ibi tua reques: ibi securus q̄es. Hec

bernardus. **S**aia si digne posses cogitare quot es
quales in tui cōparatiōe abiecti sūt q̄ tibi datā grāz
p̄seq̄ meruerūt / elegit te ante mltos elegit em̄ et p̄
elegit te ex omnib⁹ amauit p̄ omnibus. **H**ec hugo.
Saia: vidisti lōganimitatē expectantis: conuerte
nunc radiū cōtēplatōis ad benignitatē iustificātis
Cogita ergo diligēt: ⁊ cōsidera tā iestimabilē grāz
a tuo sponso tibi factam. tribuit em̄ tibi p̄ grām vt
sis socia mense / socia regni. socia thalami. **B**ernar
dus misericordias dñi ī eternū cantabo quia septē
mias in me factas inuenio: quas suam ineffabilem
pietatem euidentissīe recognosco. primo q̄ a pecca
tis multis me conseruauit. secūdo q̄ me peccantes
non statim cōdēnauit: sed me plōgante iniquitatez
ipse plōgauit pietatē. **T**ertio qđ cor meū īmutauit
vt fierent dulcia que ante fuerāt amara. quarto qđ
me penitentē misericorditer recepit quito qđ mi
chi p̄tinēdi ⁊ emēdēdi v̄tutē donauit. sexto qđ dedit
grām p̄merēdi. septimo q̄ dedit spē obtinendi.

Anima

Quia mi dñe de⁹: quantū ego infelix ⁊ misera dilī
gere debeo deū meū: qui me creauit cū non eraz re
demit cū perierā. pctā mea quasi glaciē afflatu di
uine gratie resoluit: qñ errabā reduxit ⁊ me qñ igno
rabā docuit me qñ peccabā corripuit me qñ contri
stabar consolatus ē me qñ iā pene desperabam con
fortauit me qñ stetit tenuit me qñ cecidit erexit me
qñ fuit reduxit me / qñ veni sucepit me. **C**um enim
cūctis sit p̄fidens singulos īplens vbiqz p̄sens cun
ctoꝝ causam agens ⁊ tamen singulis quasi oībus
p̄uidēs ita totū ad custodiā meā ocupatum video
Sic ergo sup custodiā meā stabo sicut oīm oblitus

fit: et michi soli intendere velit. Nunc ergo o homo quare pro
omnibus deum ut dixi diligere debeo dic ergo queso quomodo
admodum aut quomodo ipsum diligam. quatinus si-
bi vicissitudinem tante dilectionis rependam

Homo

Saiia quis secundum Bernardum: causa diligendi de-
um deus fit: modus sine modo: possumus tamen mo-
dum aliquem ex ipsis sacre scripture locis inuestigare
Iose enim qui tibi dilectionem tribuit: modum dilectio-
nis ostendit qui dicit diliges dominum deum tuum ex to-
to corde tuo et ex tota anima tua et ex tota fortitudine
tua. Dilige igitur animam amore singulari deum patrem
qui te tam nobiliter ex nichilo formavit: deum filium qui
te inestimabiliter moriendo reformavit: deum spiritum
sanctum qui te tam misericorditer sepius consolando a peccato re-
demt. et in bono conformavit Dilige igitur deum patrem
fortiter ut nullo alieno amore periculoso vincaris: di-
lige dilige deum filium sapienter ut nullo alieno amore
seducaris: dilige deum spiritum sanctum dulciter ut nullo a-
more venenoso interficiaris: dilige fortiter ut fragi-
litas tua omnia dura et aspera propter ipsum gauden-
ter sustineat et dicat labor meus vix est unius hore
et si amplius non sentio pro amore. et ita christianus
per amorem in christum fugiter intendat. ut omnia propter ip-
sum libenter sustineat donec ad ipsum perveniat.
Hec Bernardus

Anima.

Dic queso o homo: salva reuerentia non ex curiosita-
te sed ex humilitate non ex presumptione sed potius ex de-
votione interrogo. Et quid est quod amo cum deum amo

Homo.

Saiia: si tua questio esset presumptuosa: tunc esset ni-

mis victiosa. sed qz ex deuotiōe originat̄. deuotā rñs
sionē mereť. Audi quid dicit ille augustin⁹ amator
dei. x. libro de p̄fessionib⁹. Cū deum meuz amo non
amo speciē aut dec⁹ t̄p̄is / nec ardorē lucis / nec dul-
ces melodias / nec vnguenta suauiter redolentia /
nec māna / aut malla / nec membra carnis amplexi-
bus acceptabilia. Nō hec amo cū deū meū amo : s̄z
quē amo? Amo quādā lucē : quādā vocē : quādā
odorē : quādā cibū : quādā amplexū interioris hoīs
mei : vbi fulget aīe mee qđ nō capit loc⁹ sonat quod
nō capit t̄p̄s : vbi olet qđ nō spargit flat⁹. vbi sanit
qđ non minuit edacitas. vbi heret quod non euellit
satietas.

¶ Anima.

¶ Dic queso o homo: vel paululus de caritatis vir-
tute: qua cognita ad diligendū fortius inardescam

¶ Homo

Reuera o aīa caritatis fructus magn⁹ s̄z occultus
īp̄a enī caritas. scđm augu. ī aduersitatib⁹ tollerāt
in p̄speritatib⁹ tēperāt: in dubiis passionib⁹ fortis ī
bonis opib⁹ hylaris in tētationib⁹ tutissima: in hos-
pitalitate liberalissima: īter fratres nō letissima in
ter falsos patiētissima: inter oppobria secura: inter
odia benefica: inter iras placida: inter insidias in-
nocēs: ī iniquitate gemēs: in veritate respirēs. O fe-
lix amor ex quo nascit̄ si renuitas morum puritas
affectuū / sublimitas intellectuū / sanctitas deside-
rioz / claritas operū / fecunditas virtutū / dignitas
meritorū sublimitas bonozū. O dulcedo amoris et
amor dulcedis / comedat te cor meū et nectare tuo
repleāt viscera aīe mee. Hec. Aug. Itē Bernard⁹
Sine amore caritatē q̄uis q̄s recte credat ad bt̄i-
tudinē puenire nō p̄t: qz tāta ē caritas vt eēt p̄phe

cia ⁊ martiriū sine ipsa nichil eē credā. nullū p̄mi
uz caritati p̄p̄sāt: caritas eī oīz v̄tutū obtinet p̄n
cipatū. **Q**uō miser ē cuius anim⁹ rest p̄ales p̄ amo
rē cōplectit: q̄ p̄ laborē acquirūtur: cū timore possi
dētur cū dolore amittūtur: sed beat⁹ est qui amat te
deus ⁊ inimicū propter te. amicū vero in te. Solus
enim nullum carum amittit cui omnes in te cari
sunt. Te vero nullus amittit: nisi qui te dimitit
qui aut te amittit quo ibit: nisi ate placito ad te ira
tū. Augustin⁹ minus te amat. q̄ aliquid tecū amat
qd̄ p̄p̄ te nō amat. Caritas q̄ sēp̄ ardes ⁊ nunq̄ ex
tingueris. caritas deus meus acēde me: vt p̄tineaz
a p̄cupiscētia carnis a p̄cupiscētia ocloꝝ / ⁊ ābitiōe
seculi. **Q**uā sc̄d̄z gregoriū i moralib⁹. Quā felix est
⁊ q̄ beat⁹: q̄ i solo efnitat̄ desiderio p̄ amorē figit̄
q̄ nec p̄sp̄ritate attollit̄ / nec aduersitate cassatur
⁊ dū nil h̄z i mūdo qd̄ diligit: nichil ē i mūdo qd̄
p̄timefc̄at. **P**aul⁹ ap̄ls ⁊ dctor gentium in / ep̄la
sua ait. Caritas patiēs ē benigna ē nō emulat̄ nō
īstāt: nō agit p̄peraz: nō ē ambiciosa: nō q̄rit que
sua sūt. nō irritat̄ nō cogitat malū: nō gaudet sup
liquitate: p̄gaudet aut̄ veritati. **Q**d̄ beatus grego
rius in moralib⁹ exposuit h̄is verbis dicēs. **P**a
tiēs quippe ē caritas qz̄ illata mala equa n̄inius
tollerat: benigna ē qz̄ p̄ malis bona largiter mini
strat. **N**ō emulat̄: per hoc q̄ i presenti nil appetit
iuidere terrenis successibus nescit. **N**ō instāt quia
cū p̄miū eterne retributionis āxia desiderat: de bo
nis exterioribus nō se exaltat. **N**ō agit p̄peram
quo se in solū dei ⁊ p̄ximi amorē dilatat. quid qd̄ a
rectitudīe discrepat ignorat. **N**ō ē ambiciosa quia

quod ardentius intus ad sua satagit: foris nullatenus
aliena percipiscit. Non querit que sua sunt: quia cuncta que
hic transitorie possidet velut aliena negligit: cum nam
chil suum proprium nisi quod secum permanet agnoscit.
Non irritatur quia in iniuriis lacerata ad nullos se vlti-
onis motus excitat: dum magnis pro laboribus maiora
post premia expectat. Non cogitat malum. quia in amore
dei mentem solidam dum omne odium radicitus eruit: vari-
atione quod inquinat nescit. Non gaudet super iniquitate: quia
cum sola dilectione erga omnes inhiat nec de perditione ad-
uersantium gaudet. Non gaudet autem veritati: quia cete-
ros diligens pro hoc quod rectum in aliis conspicit
quasi de augmento proprii profectus hilarescit. hec
gregorius in moralibus.

¶ Et hec de prima contemplatione circa interiora:
¶ Sequitur de secundo que est circa exteriora

Conuertere o anima nunc radii contemplationis
ad ea que sunt iuxta te. hoc est ad mundum
istum sensibilem ut ipsum et ea que in mundo sunt despi-
cias ut eo despecto amplius in amore sponsi tui mar-
cescas. minus enim amas si aliquid cum eo appetis
quod non propter ipsum non in ipso diligis. Tanta enim secundum Grego-
rium quousque ab illo superno amore disiungitur quanto plus inferi-
us delectatur: et citius ad deum convertitur quam non habet in hoc se-
culo ubi delectetur. Letere ergo creature tibi vilescant
ut creator tuus solus in corde tuo dulcescat. Augustinus.
Volve ergo et reolve non tantum ex auditis que sed etiam
ex expertis: non ex dictis sed etiam ex factis que inesti-
mabilis est mundana opulencia que fallax et mise-
rabilis mundana gloria. Omne enim quod hic ex-
nitet multo plus merore afficitur quam honore gaudet

Greg. Ecce huius mundi amatores mundanas huius
sclī pābulāt: alii diuitias: alii honores/ alii gloriaz
q̄rētes. Sed q̄d dicā de diuitis cū labore acquirūt
cū timore possidēt: cū dolore amittūt: quid de ho-
nore īferā In sublimi loco positus es. nūq̄d nō eris
iudicād⁹ ab oīb⁹ nūq̄d ī honore sine dolore ī p̄latōe
sine tribulatione: in sublimitate sine vanitate esse
q̄s poterit. Certe nō. Quid de mundi gloria nisi q̄
nichil aliud est nisi auri inflatio: nunquid et ipsa
est sine iudicio.

¶ Anima.

¶ Homo: si hec ita se habent quid ē q̄ miseri homi-
nes querūt: dū vanitates mundi appetunt. ¶ Quā-
tū excecati sunt qui mundi gloriā querunt.

¶ Homo.

¶ Nonnulli dū quorundā gliaz cernunt magnum ali-
qd existimāt se q̄ vt talia mereātur exoptāt. Cū autē
eos moriētes aspiciūt q̄ vana sit glia eorū cū gemi-
tu fatētur ⁊ dicūt ecce q̄ vana sunt oīa et q̄ nichil
est homo. gregorius: ¶ aīa carissima quid sūt mun-
dana oīa nisi quedā vana sonia. ⁊ qd p̄sūt supbia
amatorib⁹ suis. aut diuitiarū iactācia. Trānsierūt
oīa tāquā vmbra ⁊ tāquā nauis q̄ p̄transiit fluctu-
antē aquā cuius nō est inuenire vestigium. in ma-
lignitate em̄ cito cōsūpta sūt: ⁊ heu quā plurimi nō
lō signū futū reliquerunt. Ubi sūt principes gen-
tiū ⁊ qui dñati sūt sup bestias que sūt sup terrā qui
argētū thesaurizauerūt ⁊ aurū. qui ciuitates et ca-
stra extruxerunt/ regna et reges bellando deuice-
runt. Ubi sapiens / vbi scriba / vbi inquisitor huius
seculi / vbi absalon speciosissimus / vbi assuer⁹ glo-
riosissim⁹ / vbi salomō sapientissim⁹ vbi sanson for-
tissim⁹ vbi cesares potentissimi / vbi reges ⁊ prin-

et p̄s icliti. Quid eis p̄fuit inanis gloria/breuis
 leticia/mūdāna potētia:magna familia.carnis vo
 luptas diuitiarū falsitas. Lōcupiscētiaz susuitas
 vbi risus.vbi leticia vbi iactantia.vbi arrogantia
 vbi generositas sanguis:vbi pulchritudo corporis
 vbi elegans forma.vbi mundi sapientia. Ecce ge
 nerositas consanguinitatis/pulchritudo corporis
 forma elegans iuuenilis decor:p̄dia palacia pul
 chritudo mulierū imensa. De mūdo sūt hec omnia
 ⁊ mūd⁹ qđ suū ē diligit:sz tñ hec oīa cū mūdo nō
 diu subsistūt mūd⁹ em trāsibit: ⁊ p̄cupiscetia eius
 Tu vero si recte sapis/si tecū lumen ocloꝝ ē d: sine
 seq̄ qđ p̄seq̄ miserū est. q̄ possessa onerant: amata in
 qnāt amissa cruciant. Tu ergo relinq̄ hec oīa p̄p̄
 illū q̄ ē s̄ oīa Bernardus. Lōfuge oīa ad vrbein
 refugii:hoc est ad vitā religiosā.vbi possis de p̄te
 ritis p̄niam agere/ ⁊ in p̄nti obtinere gratiam. Nō
 te retardet pctōꝝ p̄sciētia.qz vbi habundauit iūq̄
 tas:p̄suevit ⁊ sup̄habūdare grā. Nō p̄nie austeri
 tas terreat/non em cū digne sunt passionēs hui⁹ tē
 poris ad p̄teritā culpā q̄ remittit:ad p̄ntē grā ⁊ q̄
 imittit.ad futurā gloriā que promittitur. Hec ber
 nardus.

¶ Anima.

Hā falsitatē ⁊ iestimabilem mūdi agnosco.sed tñ
 nescio quo vīculo detēta adhuc mentem auertere
 nequeo

¶ Homo.

Certe si diligēter oīa ⁊ diligenter et prudēter pi
 culum tuum quod de mundo incurris auerteres
 proculdubio animum tuum a seculi vanitatibus
 cohiberes Brauis enim et nimis periculosa ē mū
 dana/puersatio. quia secundum bernardum. P̄e
 riclitatur castitas i deliciis humilitas i diuiciis pi

etas in negociis veritas in multiloquio caritas in hoc
neque seculo. **S**aia debilis et infirma que tam facilis es
ad occipiendum: tam parua ad cadendum tam difficile ad sur
gendum. **A**n ignoras. quod sicut difficile est arborum iuxta
viam positam fructus pulcherrimos usque ad maturitatem
perducere: difficile est iuxta seculum viventem immacu
latam iusticiam seruare. **A**ugustinus. Vincula huius
mundi habent asperitatem veram: iocunditatem falsam: certum dor
lorem: incertam voluptatem. durum laborem: timidam quietem:
miseriam plenam. beatitudinis inanem spem. **S**aia si hec
omnia in mente portares: mundum et ea que in eo sunt contemp
neres. **E**t quid est carissima quod diligis: quod est quod ap
petis quod est quod in mundo queris. **S**i prelationem diligis
quod aliud facis nisi quod vitam tuam confundis. an igno
ras quod monstruosa res est gradus summus: et animus infi
mus sedes prima: et vita infima vel yma. **L**ingua ma
gniloqua et manus occiosa: sermo multus fructus
nullus **V**ultus grauis: actus leuis. ingens auctori
tas: est animi instabilitas **H**ec bernardus **G**regori
us in libro pastorali **S**ciat hoc prelati. quod si puer se
aliquid perpetrat: tot mortibus digni sunt quod exem
pla perditionis ad subditos transmittunt forte dicis pre
lationem quidem appeto. sed in ipsa scite et iuste et bene vi
uere propono **L**audosque raro quod laudare valeam in
uenio unum super timeo quod secundum gregorium in registro
Ita sibi regentium et subditorum merita connectuntur ut
sepe ex culpa presidentium fiat deterior vita subditorum
et sepe ex merito plebium delinquat vita pastorum
Qui bernardus **H**ec quos et quales maledicta sa
pientia mundi supplantauit: et preceptum in eis spiri
tus diuinum extirpauit quem vehementer dominus accedere voluit

An ignoras q̄ sapiētia mūdi trena ē z aī aliadya-
bolica z inimica salut̄. suffocatrix vite: et mater cu-
pidatis. Qui enim crescit: in sciētia et non crescit
i bona vita: elōgat̄ a deo. Dicit argazael. Tu vero
si sapiens esse desideras: discite sapiētiā in terris q̄
tecum p̄seueret in celis. Hieronymus. hic studeas
qualiter ad illū puenias: quē semel vidisse ē c̄mia
didicisse. Si forte diuitias mūdi / pōpas seculi. de-
licias carnis. o aīa mea diligis: q̄ caduca z fragis-
lia sūt hec. dic vbi reges. vbi principes. vbi oim p̄-
dictorū amatores z dilectores: timeo q̄ mlti ex eis
heu: sunt exterminati z ad īferos descēderūt. Quid
nūc p̄fuit supbia: quid p̄fert iactātiarū supbia: qd
diuitiarū iactātia: Qui enim plus diligit mūdum
quā deū: seculū quā claustrū: gulā quā abstinentiā:
luxuriā q̄ cōtinentiā: sequitur diabolū z ibit cū eo
in supliciū. Aug. Qui florēt felicitate seculi p̄eunt
p̄tute dei. florēt ad t̄ps: p̄eunt ieternū. florēt i falsis
bonis: p̄eunt i his tormētis. Idē. Si in hoc sc̄lo ali-
quid nos possidere delectat deū q̄ possidet oīa ex-
pedita mēte possideamus. z i ipso habebim⁹ quicqd
felicit̄ z sancte desideramus. Difficile est iecūdū
hieronimū humanaz aīam nō amare aliqd. mens
em̄ n̄ra ad quocunq̄ trahitur affect⁹. vñ necesse ē
sc̄dm bernardū q̄ aut in sūmis aut in finis delectet̄
Ergo sc̄dm gregorū in moralib⁹. qz sūt nōnuli q̄
vitia aīe negligūt. in eternū amorē nō sentiūt exiliū
diligūt. z in cecitate sua quasi i lūis claritate exul-
tant. Ecōtra. Electorū mētes trāsitoria cuncta
quasi nulla p̄spiciūt ad qd sūt p̄dita requirūt. cūq̄
earū affectū nichil extra deū sufficit: in sola condito-
ris p̄tēplacōe req̄escit. supius fuisse ciuib⁹ appe-

tūt: & adhuc in mūdo positi extra mundū resurgūt
hec gregorius idē in up osee. Dulce videtur eē in reb⁹
hūanis eis q̄ de celestib⁹ nullā dulcedinē expti sūt
q̄ vñ mēs hūana inu⁹ eterna diligit tanto dulcius
in t̄palib⁹ req̄escit. S̄z si quis iā cordis lingua gusta
uerit q̄ sit illa dulcedo celestiu⁹ premioꝝ. huic q̄to
dulcior fit q̄d int⁹ videt: tāto magis in amaritudinē
vertit oē q̄d foris sustinet. **Anima**

Te q̄so: o homo michi ne procrastina aliqua de
mūdano & celesti gaudio ediscere quatin⁹ vtriusq̄
natura p̄fectius cognita vnū veri⁹ despiciā / & alte
rū exequēdū studiosius me extēdā q̄ puto q̄ sicut
bonū nō amatur nisi cognitū malū nō euitatur ni
si intelligatur. **Homo**

Q̄sā: estimo q̄ mūdānū gaudiū nūq̄ p̄fecte
cognoscitur nisi cū p̄fecte despiciūt vñ sicut p̄fectis
mūdi cū tēporib⁹ tradit̄. Mūdānū gaudiū potissie
p̄pter quattuor cōtēptibile ē hñdū p̄rimo quia
h̄z vtilitatē obiecto. Quid em̄ ē sc̄li lenitas. Aug
ustin⁹ respōdet. Impunita nequicia: in ebriari lu
xuria: p̄messationibus vacare vanitatib⁹ intēdere
& p̄ his in hac vita nil mali sustinere in certa ceci
tate ē putāt em̄ mali securos se eē in deliciis: cū nō
corrigūt p̄ suis nequiciis & ignorāt. Sc̄d̄z bernar
dū & augustinū. Nichil infelicius felicitate peccā
tū qua penalis infirmitas icurrit̄ & mala volūtas
roborat̄. Homo h̄z in pugnatēz in subiecto. Alia em̄
deformata in p̄ctis / est subiectū hūani gaudiū q̄ leta
tur cū malefecerit et exultat in reb⁹ pessimis. Quā bñ
dicit hieronim⁹ q̄ ridere & gaudere cū hoc neq̄ssio
sc̄lo nō hoc sensati sed frenetici est q̄ mūdū cor nō
cū hoc sc̄lo sed cū deo letū & iocūdum. **Sc̄do h̄z**

breuitatē in seipſo. qz gaud iū ypocrite ad iſtar pun
cti Aug. ſup iohēm. leticia ſeculi vanitas ē. que cū
magno deſiderio optatur vt veniat: et nō potest te
neri cū venerit. **S**aia: qz breuis quam fragilis quā
caduca eſt hūana letitia. Job Breues dies homis
ſunt: numerus mēſū eius apud te eſt cōſtituiſti ter
minos eius qui p̄teriri nullomodo poterūt. ¶ Ter
tio hz triftitiā i termino quia ducūt miſerū in bonis
dies ſuos: et in puncto ad inferna descendunt. Ex
trema em̄ gaudiū luctus occupat. ymo aia: ſi vales
diſcernere habes frequēter tale gaudiū trifticiam
amixtam in actu ſuo. qz ſemper neceſſe eſt qz times
at ſena p̄turbata cōſciētia. ¶ Quarto habet miſe
riā magnā in affectu p̄prio. q̄ ē ſpūalis gaudiū ipe
dimētū. Agnoſce ergo o aia qz miſer ē hic mūd⁹ ⁊
miſerrimi qui ſequūt. Sēp em̄ mūdāna gaudia ex
cluſerūt hoies a ierā via. Lerte creature vileſcat
vt creator in corde dulceſcat. **Anima.**

Hā mūdū deſpicio/ iā falſā letitiam: verāqz trifti
ciā falſā dulcedinem: verāqz mūdī amaritudinem
agnoſco: ⁊ ob hoc non iū merito ſcđm tuū cōſiliū ſe
culū cōtēpno. Sed qz ſicut aſſeris ſine dilectōne eē
nō valeo. d. c. queſo o homo: qd agā: quo me cōuer
tā vbi cōuenientē dilectionem inueniam.

Homo

Saia: ſi te ipſā cognoſceres: mūdū ⁊ ois q̄ i eo
ſūt i p̄neres. Si tu naturā celeſtē itelligeres p̄cul
dubio terrenā cōſolationē abhorreres. Erubeſce er
go cōſolari in ſceno: q̄ es de celo. erubeſce in ymis
delectari: q̄ nō potes niſi in ſūmis ſaciari. Natura
es vt puto celeſtis: celeſtē cōſolationē eſtumo natu
raliter. ſi carnalis iſania permitteret appeteres ⁊

requireres. Bernardus. Quod est dulce. et quod delectabile esset adiuncto diuini amoris cōdimēto scōm naturā viuere: si vt dictū est carnalis infamia nos pmitteret qua sanata statī naturalib⁹ natura arrideret

¶ Anima.

Et quid est secundum naturam viuere?

¶ Homo

Propriissime scōm naturam viuere est: in terra vitā celestē ducere: ab exteriorib⁹ ad interiora redire: ab interiorib⁹ ad superiora ascēdere et facere oīa scōm nobilissimū: quod in hoīe est extollēs hoc est scōm intellectū

¶ hūm et hūm quarto.

Anima

¶ Potest ne homo in terris et in hac lachrymarū valle: celestem vitam ducere.

¶ Homo

¶ Saia: si meis verbis tāquā hoīs pctōris dubitas et miraris. Audi aug. Audi aplm paulū. august. Cum aliqd ad mētez eternū p cognitionē et amorē capimus: iā nō in hoc mūdo sum⁹. ¶ Paulus Nostra autē queratio in celis est. puto ania mea quod verius es vbi amas quod vbi habitas quod quid diligis ipsa dilectionis vi in eius similitudinez transformaris Si ergo celestia contēplaris si celestia diligis quomō. iamqz celestibus spiritibus in vita assimularis

¶ Anima

¶ Heu me infelicē et misera miserabilē me iā multo tpe excecaltā video quod tanto tpe in tēpalibus et terrenis rebus oberravi mūdānis et vilib⁹ me p amorē colligavi in quib⁹ paucā cōsolatōem et valde exilē s3 sepe variaui et magnā cordis tristitiaz sūpsi Dic ergo q̄so o hō quē celestis cōsolatō et quomō ad ipas in hac lachrymarum valle et miserie possis attingere

¶ Homo

me quare tu enarras quod non degustas qualis tamen
est indignus laudas quid ignoras

¶ Anima.

¶ Homo noli tiere cum reuerentia et humilitate que audit
fuit et elegisti propone. Multi enim de rebus magnis et ar
duis vultu alius proposuerunt que non de propria experi
entia sed aliorum scientia didicerunt. Homo
¶ Ita cum aliqua audacia loquar iam vires quas imperi
cia negat caritas subministrat vnde sicut sentio sic refe
ro puto saluo meliori iudicio. Si vis te ad hanc cele
stem dulcedinem degustanda preparare deus est depurata
exercitata et eleuata. In primo hec celestis dulces
do odoratur in secundo degustatur in tertio usque ad ebrieta
tem sumitur et potatur. Primo dico quod debet esse mens
depurata a peccatis: ab affectibus inordinatis a rationali
consolatione: a creaturarum inordinata dilectione que secundum
Bernardum. Errat omnis qui illam dulcedinem hinc cineri diuini
nunc illud balsamum: huic venenoso gaudio carissima
talla scilicet spiritus huius scilicet celestis misceri arbitra
tur. Sed postquam a talibus omnia fueris depurata lacri
mosis genibus preparata dolorosis depurata flectio
tunc odore celestis iam consolaberis et reuerberis. Ideo
secundo de mens exercitata est in bonorum operum et malorum
pressionem que que amor vitatis afficit bonorum exercitatio
et malorum pressio nunquam fragit. vnde reuera ut beatus
ait benedictus. Quamuis in iudicio ardua sit via que ducit
ad vitam percellu tamen temporis inestimabilis delectationis dul
cedine dilataatur. Sic igitur que beata vita consolatio que di
uinitus in iudicio per christo laborantibus. Tercium in quo
anima inebriatur hic dulcedine est mentis eleuatio
quam feliciter animus a terrenis abstrahitur et quodam
modo super ipsam in se super omnes creaturam eleuatur iam pos

fit dicere aia Introduxit merex in celaria sua Hec
ē em cella vinaria i qua introducitur aia vbi bibit
de vino p dno ineffabili ditatis dulcedine Quia
hic bibunt amici et inebriantur caritate Quod felix ebr
etas qua sequitur mentis et corporis ta scia et ca
sta sobrietas Hic efficit aia more ebrui gaudes et le
tabunda i aduersis fortis et secura i piculis prudens
et discreta: i prosperis liberalis et pia i condonadis i
iuris et tade et sumnolenta: recubens in amplexib
dinis in leua sub capite ei⁹ amicabilem sustentat
et dextera dilecti dilectam familiariter amplectatur

Anima

Quod homo confiteor cum humilitate et reuerentia quod acci
dit aliquando licet heu praro quod cum magna violentia cir
ca conuersionis primordia aia a terrenis abstraxi
et ad celestia contemplanda cum cognatu nimio eleuauit
stravi cum tremore: circumspexi cum rubore: vidi chor
os angelorum palatia et gaudia patriarcharum et propheta
rum: apostolorum aspexi tabernacula: quoniam iuua martyrum
solacia professorum et virginum et elemosinas alicuius con
solationis pecu a singulis: micas decidentes de me
sa sed quod audiui lamentabile est: mox ab omnibus peregrina
na et incognita fui repulsa Quid ergo profuit michi
mentis laboriosa eleuatio quam nulla prosequuta
fuit consolatio.

Homo

Quod aia: non fuit sine causa repulsio tam desolatoria
puto quod hoc fuit: quod voluisti esse socia consolationis
aunque fuisses socia passionis voluisti esse princeps remu
nerationis aunque fuisses imitatrix virtutum Satage igitur
primo esse socia angelorum in puritate et in innocetia: patriar
charum et prophetarum per humilitatem et fidei constantiam stude
esse filia apostolorum et martyrum per caritatem et patientiam professorum

et virginū ppuritatē pietatē / z continētiā. z tūc au-
dacter in hoc exilio saltē cū pdigo filio pu patris
elemosinas obtinebis.

Anima

¶ hō: iā q̄ magna z insipida sūt. hec oīa trāsi-
toria agnosco z ppēdo: z ob hoc mūdi glīam despo-
cto: p̄solationē sc̄i vilipēdo: gaudia mūdana sicuti
venena mortifera fugio z cōtēpno: vitā p̄teritā q̄si
mortuā plāgo: mētē meā miserā gemitibus et fle-
tibus abluo et purgo et si aliquādo inē lachrimas
et gemitus odorē diuine suauitatis vel modicū sē-
tio adhuc tñ filiorū panē vinū q̄ amicorū infelix ie-
iunia z sitibūda nō de gusto Bernard⁹. Nō adhuc
accessit cor meū o domine deus meus ad multitu-
dinē tue dulcedinis q̄ abicōdisti te timēibus flos
cuius odorē vtrūq̄ sustētoz qd̄ est michi sup odorē
baliani cūctiq̄ generis suavis odoramēti. ¶ dñe
de⁹: si tā nobilis ē odor q̄ dulcis ē tue dulcedis sa-
por. o q̄s michi det dñe vt veniēs iebries cor meū
z p̄ illō bonū vinū āplecter te dñe de⁹ saluator me⁹
Augustinus.

hōmo

¶ aīa deuota loquor: salua reuerētia nimis / et
amara z vtinā nō p̄iūtiosa vires tuas ppēde / me-
rita p̄sidera / vtutes discute. z tūc si placet: sufficiat
tibi magis ī odore vnguētoz diuinorū cū adolescē-
tulis currere humiliter: q̄ p̄sumptuose sup meritis
postulare.

Anima.

¶ hō: q̄ durus z onerosus et aliqñ michi misere
cōsolator. q̄ parc⁹ si fas ē dicere diuine boītatis di-
spensator. Audacter dico: tacere non valeo. michi
odor nō sufficit / modic⁹ gustus plene nō reficit: affi-
cit ebrietatē affect⁹ meus appetit: z requirit. Scio
nāq̄ qui dicit. Bibite amici mei: z iebriamini caris

hūmī. si depremit idignitas petēt; spē tñ erigit ple-
tas pmittēt. **O** hō z quō dubitare valeo qñ pat⁹
sit dare dona sua: q̄ p me nō dedignat⁹ ē pati mala
mea. An ignoras q̄ mltos ānos d̄ di bōitate docui
sti qd̄ a btō Aug. legisti. Erubescat hūana pigriti-
es vl⁹ ei vult de⁹ donare q̄ hō audeat postulare. idē
de v̄a religiōe. De⁹ dedit nobis pign⁹ spm̄ i q̄ sētia
m⁹ ei⁹ dulcorē z degustem⁹ ei⁹ fōtē i quo sobria ebie-
tate irrigemur tāq̄ lignū qd̄ plātātū ē sec⁹ decurs⁹
aqua. Crisosto. Nihil potēt iā dei reddi clariorē
q̄ q̄ op̄s facit eos q̄ i se sperāt nā deo p spē inixū
aīz/ nulla fraus nulla illecebra poterit statē deiice-
re vl̄ dñantē sup̄are. erubescat iā nūc hūana despa-
tio z maledicta sit pusillanimitas desp̄atio vl̄ tre-
pidatio q̄ dittere vult liberalē i oēs q̄ iuocāt nomē
ei⁹ estimāt illis q̄ spē pfectā posuerūt i illū sua pos-
se bñficia denegare. Nūqd̄ nō p̄f̄ eñ⁹ ap̄d̄ quē nō ē
trāsmutatō ex sola liberalitatē imēsitate filiū suū
misit q̄ misit totū qd̄ habuit totū qd̄ potuit totū
qd̄ ip̄e fuit. Si ei sua libertas suā i finitā bōitatem
diminueret forsitā nō i merito nra i rmitas trepi-
daret. Sz qz ex se ip̄o et nō ex accidēti bono bon⁹ est
ex sue bōitatē cōicatiōe nō diminuit: ex aliene bōi-
tatē additiōe nō auget. ¶ Homo.

¶ **O** aīa: magna ē fides tua / valde fortē ē i spe et
p̄fidētia meritoria laudabilisq̄ sit et sc̄tā. Cōsulo
tñ sane aīq̄ ad q̄rēdā ebrietatē supra te ascēdas
p̄ri⁹ p p̄siderationē salubrit̄ i fra te descēdas. vt di-
scas sp̄sū tuū reuerēt̄ timere ant̄ q̄ inspicias se-
cretū cubiculū i troire / quē nō solū tiere debes cuz
irascit̄ nuzēt cū suauitate blādīt. Anima

¶ **D**ic q̄so o hō breuit̄ q̄ sūt illa i feriora ad q̄ puer

sc̄da ē mea **ps̄deratio**. **Esc̄dere** festino ebrietas
 diuine **pt̄platiōis** q̄ro q̄z i inferiorib⁹ morari nō va-
 leo. iā dilecta tabernacula dñi desidero h̄itare i atri-
 is dñi tot⁹ viscerib⁹ **pcupisco**. ¶ **Hec** d̄ sc̄da **pt̄pla-**
tiōe circa exteriora. **Seq̄t** de. iij. q̄ ē circa inferiora.
Hec inferiora s̄nt o aīa quo tu **puertas**: vt vide
 as mort⁹ ieuitabilē necessitatē z ingemiscas
 diuini iudicij ineffabilē eq̄tatē z **pt̄remiscas** penaliū
 infernaliū itollerabilē aspitatē z **expauescas**. **Cōsi-**
dera i ḡr frequēt voluer reuoluc diligēt q̄ mora nō
 p̄t declari: hora mort⁹ nō p̄t iuestigari: q̄d t̄ps a dō
 p̄destiatū nō p̄t i mutari: yfido. i lib. ser. **Quid** i rez-
 b⁹ hūanis certū morte q̄d hora mort⁹ i certū? **Non**
 miseref i opīā nec reueref potētīā. nō respicit mor⁹
 aut ḡnis excellētīā: nec iuuetutivl etati p̄cit. senil-
 b⁹ ē i forib⁹ iuuentib⁹ i i fidijs. ¶ **Aīa**. **Audio** q̄ n̄z
 viuerenil aliud ē q̄ ad mortē trāfire. **Cur** t̄paliadi-
 ligūf q̄ tā i certo t̄pe possidēt. **Cur** tāto t̄pe deside-
 ram⁹ vitā istā i q̄ q̄sto ā pli⁹ viuim⁹ tāto pl⁹ peccas-
 im⁹ tāto vita lōgior tāto cl̄pa nūerosior q̄tidie nāq̄
 crescūt mala z subtrahūt bōa. **Quis** enī **ps̄derare**
 valeat q̄ta mala p̄ momēta t̄por⁹ p̄petram⁹ z q̄ta
 bōa negligim⁹ **Brauis** si q̄dē culpa ē cū nec bonū
 facim⁹ / nec bōa cogitam⁹ / s̄z mētē p̄ iania z iutilis
 vagari p̄mittim⁹. **Homo**. **Carnales** mētes id
 circo t̄palia diligūt: q̄ vitā carnis q̄q̄ fugitiā sit
 minime p̄p̄dūt. nā si velocitatē trāsit⁹ ei⁹ aspicerēt
 hāc etiā p̄speritatē modicū duraturā mīme ama-
 rēt. **Hec** **Bregio**. i mora **Idē**. **Vita** mea nauiganti
 illis ē: siue dormiā siue vigilē sp̄ festin⁹ vado ad mor-
 tē. **Q̄** vita p̄s q̄ multos decipis: que dū fugis ni-
 hil es: dū videris ymbra es: dū exaltaris fumus es

dulcis es stultis: amara sapiētib⁹: q̄ tē amāt nō cog-
noscut. qui te fugiūt ip̄i te intelligūt: aliis te pro-
mittis loq̄ā vt decipias: aliis breuē vt ī desperationē
īducas De spū z aīa iugi meditatiōe aīm n̄m ex-
erceam⁹: z miseras n̄as p̄siderem⁹ cū labore veni-
m⁹: cū timore exituri sum⁹.

Anima.

Nā video q̄ iutilit̄ ī hoc t̄p̄e uiuūt nisi ad cōparan-
dū meritū quo iet̄nū uiuat. q̄ z si alicui vt bñ uiuat
p̄donat̄: t̄n̄ vt diu uiuat certū ē q̄ nulli p̄cedit. Sene-
ca. Ergo vita securā ubi p̄scia pura: ubi mors sine
formidine expectatur: cū dulcedine adesse optatur
et cum deuotione acceptatur.

Homo

¶ Mala si ira te habere intelligis: audi meū p̄siliū
z ī hac vita q̄tū durat: cōpa tibi uitā illā q̄ sp̄ durat
dū uiuis in carne mori mūdo vt post deo uiuere
incipias. Bernar. Intellige q̄ uenientem mortem
null⁹ let⁹ z hylaris suscipit: suscipit nisi q̄ ad seipsa
dū uiueret bonis opib⁹ p̄parauit. Attēde q̄ scdm se-
necā. Incipiēs id est pctōr z criminofus moriendo
mortē icipit se sapiēs et uirtoriosus moriendo mor-
tem vincit.

Anima

¶ Video o homo: q̄ beatorū mors est beata / mors uer-
o pctōr infelix est et misera.

Homo.

Scd̄z bernardū Bona ē mors iusti p̄pter requiem
melior p̄pter nouitatē: optima propter securitatez
Ecōtra mors pctōr pessima mala ī amissiōe mundi
peior ī carnis et aīe sep̄atiōe: pessima ī v̄n̄is et igni
contritiōe: z qd̄ oīm pessimū est in diuine contēpla-
tionis priuatione.

Anima.

¶ Jam satis de morte dixisti: dic modo de statu finalis
iudicij.

Homo respondet.

¶ Mala faciā qd̄ hortaris: sed rogo audi cū patiētia

Scire debes q̄ quis de morte meditari sit horribile
de statu tñ final' iudicij cogitare vt estio nō min⁹ ē
formidabile q̄ tñc null⁹ potit fallere sapiētia: flecte
re iusticia: icliare clemētia declinare vltiois ⁊ iuste
retributiōis sniaz. **N**ō sidera igit o aīa mea cū tre
more. qd̄ erit de te ī nouissio qñ p̄tra te cogitatiōis
b̄loq̄f̄ p̄scia qñ te de oib⁹ actiōib⁹ tuis accusabunt
elemēta qñ p̄tra te crux portabit ī testimoniū qñ con
tra te vbera clamabūt: vulnera allegabūt: clauī lo
quēf̄: cicatrices p̄qrēf̄. **Q**uāta āgustia: hinc erūt
pctā accusati⁹: ī deterrēs iusticia: it⁹ vres p̄scia: sub
tus horrēdū chaos īferni: supra iudex iratus iusti
iudicij fort⁹ mūd⁹ ardet: it⁹ iusticia iudicāt⁹ terret: ⁊
si iust⁹ vix saluabit īpi⁹ ⁊ pctōr vbi parebūt ī qua
pte se ponēt. Latere cū erit ī possibile appere ītolle
rabile. **H**ec bern. Anselm⁹ ī meditatiōib⁹. **Q** aīa
peccatrix lignū iutile et aridū efnis ignib⁹ depu
tatū qd̄ rñdeb⁹ ī illo die qñ exigēf̄ a te vsq̄ ad ictuz
oculi oē tps tibi īpēsū qualif̄ sit a te expēsuz. **E**ya
aīa mea qd̄ tūcerit de cogitatiōib⁹ vanis ⁊ iutilib⁹
⁊ ifructuosis **A**mbrosi. sup lucā **Q**ue mihi si pctā
mea nō defleuero. ve michi si nō media nocte ad cō
fiteūdū noi tuo surrexero. **N**ā ad radicē secur⁹ posi
ta ē faciat fructū q̄ pōt grē: q̄ mihi dz penitētie. **Q**
aīa: siue vigilēs siue dormias sp̄ ī auribus tuis illa
horribilis tuba resonet **S**urgite mortui venite ad
iudiciū. **Q** aīa mea nūq̄ excidat a mēoria tua. ite
maledicti ī ignē efnū: venite bñdicti p̄ris mei p̄ci
pite regnū **Q** aīa qd̄ pōt lamētabili⁹ ⁊ t̄ribili⁹ cog
itari q̄ ite: qd̄ delectabili⁹ expiri q̄ venite: due vo
ces quaz vna nihil horribili⁹: ⁊ altera q̄si nihil ioc
cūdi⁹ potit audiri. **Q** aīa separa te a mūdo mō: vt

tunc possis manere cum christo. fuge mundum ut
tunc possis sequi deum declina modo prauorum con-
sorcia ut tunc sequi valeas beatorum agmina. Post hec
omnia conuerte radiū contemplatiōis ad reproborū tor-
mentā. vide quod sint varia / quod sint aspera vide quod horribi-
lia. vide quod intollerabilia. Bernardus ad eugenium
papā. Ego abhorreo vermē mordacē et mortē vi-
uacē. Gehennalis regio quod fugibunda. vbi ignis
ardēs frigus rigēs / vermis immortalis / fetor intolle-
rabilis / mallei percutiētes / vmbre palpabiles / confu-
sio perditionis inmodatio vinculoꝝ / horribiles facies de-
monū. Augu. Cie illis quibus preparentur dolor vermiū
ardor flammaꝝ / sitis sine potu / fletus et stridor den-
tium / lachryme oculoꝝ / vbi mors optatur et non datur
neque dabitur vbi nullus ordo sed sempiternus hor-
ror inhabitat. quis putas tunc erit meror quod tristitia: quis
luctus: quoniam sepabunt iusti a consortio iustorum: ut tra-
deantur potestati demonū: et ibunt cum eis in supplicium eternū
vbi erunt sine fine in supplicio: in luctu et gemitu: percul-
sa gaudijs paradisi: nunquam recepturi refrigeriū: sed per
multa annoꝝ milia cruciendi: non tamen heu miseri li-
berandi ibi torquens et pugnans non fatigabunt. ibi
qui torquentur nunquam morientur. sic illi presumunt ut vitam
tamen sperant fruantur. sic vetera tormenta patiuntur ut sperant inouantur
sic sine spe venie sperant veniunt ut non moriantur. sic
moriantur ut nunquam tamen consumantur. Quia sicut dicit
gregorius. Vbi mors semper viuit: finis semper inci-
pit. et defectus deficere nescit.

¶ Anima.

¶ Homo: quare in inferno mors queritur ut dicitur: et
non iuenitur et quare pugnatur eternaliter: quod promittitur
temporaliter.

¶ Homo

di

Quod quibus in hoc seculo vita offertur et nolunt accipere in inferno querunt mortem et non poterunt inuenire. Hec gregorius. Idem iniqui voluissent si potuissent sine fine vivere: ut potuissent si voluissent sine fine peccare/et iniquitatibus permanere. Ad districti quoque iudicii iudicium pertinet: ut nunquam careant supplicio: quorum mens nunquam in hac vita carere voluit peccato. **M**ors quae dulcis esses quibus tam amara fuisti. tunc te solum desiderant quae te vehementer abhorrebant. Hieronimus. **S**ic iesu propter nomen tuum fac mecum misericordiam tuam. obliuiscere superbum provocantem: et respice miserum humiliter implorantem. **R**ecognoisce benignissime quod tuum est absterge quod est alienum miserere dum tempus est miserandine dantes in tempore iudicandi. Verum quid est quod conscientia mea meruit damnationem penitentia non sufficit ad satisfactionem. sed tamen certum est quod misericordia tua omnes superat offensionem. Anselmus in meditationibus. **S**i deus sic egit cum angelo supbiente quod de me erit terra et cinere. Ille supbiit in caelesti palacio et ego in sterquilino quibus non intollerabilior est in diuite supbia quam in paupere asserit ve michi sit a dire in diuite et poteste supbia est in aduersione prostrata quavis supbia diuitibus sit penata qualiter in me misera et paupcula erit iudicanda: **S**ed anima si hec predicta videtur tibi terribilia attende etiam ea quae sunt omnibus grauiora. **U**nde crisostomus. sup matheum. Simile gehennas michi proponeres. non tantum reputo sicut ab illius gloriose iocunditate societatis expellit et exorsu fieri creatori. **S**ed anima quam terribilis est gehenna: sed terribilior facies iudicis irata. scilicet quod omnes vincit terrorem est a beatissime et iocundissime trinitatis contemplatione elongatio eterna. **C**risostomus. **E**xcludi a bonis eterni et alienum efficit ab hijs quae praepaui de diligentibus se tamen

generat cruciatū: vt si exi⁹ n^o a penatorq̄ret/het
sola sufficeret. vt melius esset mille milia flāmaru
pati: q̄ facie xp̄i māsuētissimā tratā cernere/et ab
ip̄a cōnaliter recedere. Grego. in omelijs. Si hoc
itelligere posses: quid amoris h̄z eē sp̄sus venit
qd dulcedis. ⁊ q̄ pate crāt itrauerūt cū eo ab nup-
tias qd amaritudis: ⁊ clausa ē ianua. Si aīa: quid
plura. Cogita q̄tū malū sit a facie xp̄i separi. ab il-
lo gaudio dīne p̄tēplatois excludi: ⁊ bīssima sc̄toꝝ
oīz societate priuari: mori vite eterne. viuere mor-
tī sēpiterne p̄fūdo fluctuātis gehenne mergi: eda-
cissimis dētib⁹ p̄mentibus ineternū dilaniari. nec
finiri incendiij tribulātis fluctuātis strepitus pati
baratri fumātis amara caligine oculorū obcecarī
nec sentire quod illuminat: nec sc̄ire quod cruciat
Hoc p̄per in libro de vita cōtēplatiua. ¶ Anima
¶ Jā tiorē itremisco ⁊ p̄tremisco/ iā horrore defi-
cio dic q̄so o hō ad qd valet tam lamentabilis me

¶ Homo

Si aīa puto q̄ p̄dictorū p̄tinua et deuota medita-
tio: ē p̄ctōꝝ medela ⁊ ad q̄q̄ bōa agēda/ ⁊ mala su-
stinenda/ salutifera exercitatio Bernar ī epistola
vigilias times: magnūq̄ laborē: sed leuia sunt hęc
meditari flāmas p̄petuas. Recordacio tenebrarū
facit michi horrere solitudinē. Si futurā de verbis
ociosis cogitas discussionē nō displicebit silentiū
Aug. Mens hūana mūdi huius illicebris ⁊ p̄cupi-
scencijs deuicta. fugit laborē/ ⁊ petit voluptatem ⁊
vix ad hoc ducit. vt a se p̄suetudinē vite prioris ex-
cludat. s̄z cū icēpit cogitare futuri iudicii necessita-
tē penarū et̄naliū crudelitātē. volūtariū bellū icē-
dit passiōib⁹ mota. vel spe p̄miū: vel timore supplē

q. li.

cui viz facit p̄stinis desiderijs: violenter seip̄m̄ vin-
cere cōtendit. **Hec augu**

¶ Anima

¶ hō: iam nunc me miserē i hac lachrimarū va-
le p̄fectā satis terruisti: sed non infructuose docui-
sti miserere etiā nūc michi misere ⁊ fac me sicut du-
dū docuisti ⁊ p̄misisti/ propone paululū de felicitate
p̄petua: si forte valeā ex hoc cape aliqua mēt̄ so-
lacia. **¶** sc̄d̄z aug. siue plectendo siue corrigendo
aut cognoscēdo siue p̄solādo sp̄ h̄m̄ agit vt vita ho-
minū corrigat̄. Seneca. **¶** Miosus ē anim⁹ hoīs ⁊ in-
ptatē recalcitrās. facili⁹ lenib⁹ ⁊ blādīs v̄bis: q̄
terribilib⁹ ⁊ aduersis: sic magis alicui p̄missis cō-
solatoris q̄ cogat̄ minis ⁊ terrorib⁹. **¶** Quā soror no-
stra sp̄sa trahi cupiebat odore celestis vnguētōz
sapore carismatū dīnoz. ⁊ si cū sp̄so currere in vi-
am mādatorū non iam extimore sed ex amore dele-
ctabiliter adimplere

¶ Homo

¶ aīa vera esse fateor q̄ loq̄ris sed heu mlti sūt
q̄ deū imitari nolūt i p̄spis. **¶** Quā necesse h̄z deterre-
re i aduersis mlti etiā sūt q̄ diuina carismata v̄p̄ ce-
citatē nō itelligūt vel p̄negligētā vanis occupatō-
nib⁹ perdūt. vt estimo deus ex sue infinite bonitat̄
imēsitate semp̄ pat⁹ esset magis cōsolatōib⁹ fouere
q̄ a sp̄itatib⁹ deterre si hoīes eque dispositi essēt
vt diuinā cōsolationē reciperēt q̄ ē a deo p̄ciosae et
delicata. q̄ nullomō deceret vel expediret vt indif-
ferēter oib⁹ tribuerēt **¶** Tu igit̄ si p̄ hec tibi p̄posi-
ta ad hāc aspirare cupis videas q̄ hēas purgatus
intellectū ⁊ b̄n̄ dispositū affectū **¶** sc̄dm̄ aug. Sū-
mū bonū non nisi purgatissimis manib⁹ siue oculis
cernitur et puto q̄ mltō min⁹ nō nisi valde benedi-
sp̄positis affectib⁹ degustatur: **¶** Tu. Fac me p̄cor dñe

gustare p affectu. qđ sentio per itellectu fac me senti
re p amore: qđ sentio per cognitione. Anima.

Dic qđo o homo qđ dđ dispositoi affectu z itellectu
pcedere. vt vsq saltē ad medicū mētis ebrietatē va-
leā celestē dulcedinē eōtēpando degustare. Jā em
dudū in speculatōe mētem exercitavi. sed heu ad
huc nūq̄ vt tūeo vel modicā stilla illi⁹ dulcedis ce-
lestis sēsi. Multa de vita z cōuersatione scōrū z legi
m̄ta de natura de opationib⁹ de ordib⁹ āgelorū nō
nulla etiā legi de ineffabili deitate de icōmprehēibili
deitatis trinitate: q̄plura de btōrū oim ineffabili fes-
licitate z qñ p̄dictis totā mētē occupavi heu. adhuc
ieiuna z femelica p̄māsi z semp cū btō augustio cla-
maui fac me clemētissie p̄ gustare p affectū qđ sen-
tio p itellectū z tñ nō p̄feci. sepi⁹ lōgo studio fati-
gata michimet irata clamaui cū p̄phā. Usq̄ obli-
uisceris me ī finē: vsq̄ aduertis facie tuam a me: qđ
z si me idignā ad māducandū panē filorū iudicavi
micas tñ minutissias decidētes cū magno desides-
rio expectavi. sed vt frequentius: apertore inhi-
ans in vanū laboravi.

¶ Homo

¶ Sāia p̄dicta q̄ lamentabilis es cōq̄sta: exdupli-
ci cā accidunt. aliqñ ex salutifera diuine pietatis
dispensatōe. Grego ī moralibus. Differre solet p̄
pissim⁹ ad tps voces penitētiarū vt desideria cre-
scāt: z eo magis exaudiātur ad meritū: quo citius
nō exaudiūtur ad votū. Idē ī omelia. Sctā deside-
ria ex dilatiōe crescūt. si at ex dilatiōe deficiūt: de-
sideria nō fuerūt de⁹ em q̄uis p̄prietate fit clemē-
tissim⁹: tñ aliqñ p̄tingit qđ hoc qđ libētissime tribuit
p̄trahit vt discas tu magna multū ardēter deside-
raret adeptā solitici⁹ cū grāz actiōe conseruare

Aliquā at beneficiū p̄trahi ex postulat̄is iordinata
dispōe. Bernard⁹. Errat hō q̄s estimat illā cele
stē dulcedinē huic cineri: diu in illud balsamum
huic venenoso sceno: carismata illa sancti spiritus
huius seculi coniugi iuecebris arbitratur

¶ Hæc de tertia cōplatiōe q̄ ē circa inferiora

¶ Sequit̄ de quarta q̄ est circa superiora

Sed iā: ania: ne diutius te p̄traham ne am
plius p̄ expectationē te affligam. purga affe
ctum a vanis et inutilibus fantasmatibus a natu
ralib⁹ ⁊ curiosis rōibus: ab extraneis ⁊ sciētificis
occupationib⁹. purga etiā affectū a culpa: culpeq̄
seqla culpe occisiōe dilata et expēde affectiōes et i
tra in gaudiū dñi tui: qđ nec oculus vidit i hac vita
p̄fecte nec auris audiuit: nec i cor hōis ascēdit. Ex
ardesce ergo aīa mea amore desiderio supne vite:
vbi actio nō opōsa: req̄es nō d̄sidiosa: laus diuīa s̄n
cessatiōe: vita sine defectiōe. Aug. Gaude ergo et
exulta mercedē magnā laboris tui p̄sidera q̄ tā ma
gna q̄ nō p̄t iuestigari: tā multa q̄ nō p̄t nūerari:
tā p̄ciosa q̄ nō p̄t estimari. tā copiosa q̄ nō p̄t esti
mari. Hæc aug.

Anima.

Hō: iā multa dixisti. Dic q̄so mō singula i spe
cie q̄ magis intelligim⁹ q̄ i specie dicūf q̄ q̄ ḡnalia
ter exprimūf.

Homino.

Aīa: quid dicere valeo cū futurum gaudium
aspicio: p̄ admiratione deficio: q̄ gaudium tuum
erit intus: extra: subtus: et supra: circum: et circa:
gaudebis enī in omnibus: gaudebis de omnibus:
gaudiū tuū vt puto p̄figuratum fuit in apocalipsi
¶ Per illā mulierē beatam q̄ amicta sole ⁊ luna sub
pedibus ei⁹ erat ⁊ in capite eius corona duodecim

stellat. Ista mulier ut estimo est anima beata: et regis fi-
lia: sponsa et regina: filia per naturam creationem: sponsa per
gratiam adoptionem: regina per glorie colloca-
tionem: hoc bene dicitur amictus sole: quia decorata splendore lucis dei-
ficis: coronata dignitate felicitatis eterne: in qua felicitate ob-
speciale decorum sunt duodecim gaudia per duodecim stel-
las figurata: per quam decoratur et ornatur felicitatis suprema.
Hec gaudia debes tuo anima: quotidie deuota mente
transcurrere et in via istius presentis miserie et incola-
tionem querere: et spe istius gaudij omnem tribulationem vel
te presentis equanimiter et gaudere sustinere. Anima: ne tur-
beris si mali in hac vita in hoc mundo florent: et tu pate-
ris: ipsi gaudent et tu perturbaris. Mali heu nullum
locum habent in celesti gaudio: nec tu cures si nichil
habueris in presenti seculo: sed sepe istius gaudij quod tendis
quicquid in via aduersitatis occurrat affectu tuo pa-
cienter et gaudenter sustineat. Hec Beda. Anima: si te
delectant aliquam humana gaudia falsa huius seculi gloria
breuis et caduca potentia: illic mentem euoca: et omnia
refutabis ut sterco-
ra. Hec hiero. Curre igitur o anima
mea non passibus corporis sed affectibus et desiderijs: quia
non solum angeli et beati sed et angelorum et beatorum dominus
et magister te expectat. Expectat te deus pater tamquam
quam filiam dilectissimam: deus filius tamquam sponsam dulcissi-
simam: spiritus sanctus tanquam amicam dulcissimam.
Expectat te pater ut heredem vniuersorum bonorum
te constituat: filius ut te fructum in natiuitatis et precium
sui sanguinis preciosissimi deo patri offerat: spiritus
sanctus ut sine eterne bonitatis et dulcedinis partici-
patione te faciat. Expectat te illa beatissima omnium spirituum
celestis eterni regis familia ut te in suum suscipiat con-
sortium. Cum igitur ipsorum societatem super omnia desiderares

cū magna verecundia illuc ventres si eū in hac las-
chunax ⁊ miserie valle nō amasses. Quoties ergo
hui⁹ scilicet vana ambitio te delectat quoties vides ī hoc
mūdo aliquid gloriosū statī in celū mēte trāscurre
⁊ incipe esse quod futura es. Reuera estimo o aīa si
hec celestia gaudia iugiter in mēte teneres de hoc
exilio quoddam suburbiū celesti regi confrueres
in quo illā eternā dulcedinez cotidie spiritualiter
prelibādo gustares quia cum aliquid eternū mēte
capimus iam nō in hoc mundo sed in celis habita-
m⁹. Augustinus. Tanta ē aīa virtus tue dilectōis
q̄ ibi verius habitas vbi amas q̄ vbi amas. Ber-
nard⁹. Hoc est carissima anima regnum dei quod
intra nos est: Sed heu miserabiliter negligim⁹ cū
foris ad nimia et vana fusi sum⁹. Gregorius. Fusi
sumus foris: et de regno dei / quod intra nos est:
nichil curantes: foris querimus consolationem de
rebus vanis: et insanis falsis. ita q̄ iam religio-
nis antique deuotionē amisimus a deo q̄ nec spes
ciem eius tenemus. Tu ergo o anima: eterni regis
filia: audi mente deuota: et inclina aurem tuaz ad
sancta ⁊ salubria consilia videq̄ per contemplatō-
nem celestis regni consolationem. Obluiscere p̄
contēptū ⁊ detestationē populū tuum ⁊ donum pa-
tris tui / hoc ē mūdum ⁊ dyabolū et teipsam. vide
ergo ⁊ deuota mente p̄tracta qualiter illi diuini et
celestes spiritus qui presentis miserie piculum eus
ferunt q̄uis ab illi⁹ eterni solis splendore se nūq̄
possunt auertere / tamē radiū sue cōtēplatiōis con-
uertūt ad inferiora ⁊ superiora. Cōuertūt inq̄ ad
inferiora ⁊ congaudēt extriplici causa primo q̄ tā
horribiles ipios ⁊ crudeles hostes per diuinā cle-

mātiā superauerūt .sc̄do q̄ omnes defectus ⁊ pec-
cata p̄ diuinā potentiā vitauerunt vel iam dudum
cōmissa correxerunt tertio q̄ tā horrendi in chaos
et tam lamentabiles ⁊ īterminabiles cruciat⁹ eter-
nos p̄ diuinā clemētiā euaserunt. **S**aīa quāto pu-
tas gaudio gaudēt q̄n̄ tot vident a carne mundo ⁊
dyabolo susperari / tot tam diuersis pct̄is de quib⁹
nunq̄ merent̄ veniā inquinari tot eternaliter sine
fine dānari. **Q**uātū putas tūc erit gaudiū de triū-
phocū post deuictū mundū submerso pharaonem
cum exercitu suo in mari rubro tenētes oēs tympa-
nū ⁊ chorū cū maria psallentes ⁊ cantantes lau-
dantes ⁊ benedicentes dominū vna voce dicentes
Lātemus dño gloriose. **T**ūc constituētur duo sera-
phin hoc est duo chori electorū: scilicet innocentes
⁊ penitentes clamātes alter ad alterum. **S**anctus
sanctus sanctus dñs deus sabaoth. **S**anctus de⁹
pater qui nos a mūdo / a carne / et a dyabolo tam po-
tenter liberauit. **S**anctus deus fili⁹ qui nos a pena
et culpa tam sapienter iustificauit. **S**anctus de⁹ spi-
ritus sanct⁹ qui nos tam clementer ab eternis tor-
mentis liberauit ⁊ p̄seruauit: plena est omnis ter-
ra gloria eius qui nos de mundi miseria ad celestis
regni gaudia euocauit. **S**aīa: qualis erit dies illa
cū ad hāc felicem choream fueris assumpta et tūc
tibi omne quod in terra pie sustinuisti cōuertere
in eternū iubilū. **T**ūc de omnib⁹ hīs laudib⁹ lau-
dabis dominū deū labiis exultationis dicens. **M**is-
ericordias domini in eternū cantabo. **Q**uo cātico
sc̄dm̄ augustinū in libro de ciuitate dei qđ cantatur
in laudē glorie cuius sanguine liberati sum⁹ nichil
erit iocūdius illi ciuitati vel dulci⁹. **T**u igitur cum

tentationibus pbaris: cū psecutionibus impugna-
ris: cumq; in hoc seculo vanis tribulationibus infe-
staris: tūc mente ī celum euola et cogita q̄ hec non
sunt aliud nisi eterni gaudij materia ⁊ tūc secūdū
Gregoriū. cōsidera premiū minuit vim flagelli. Si
enim cōsideramus quot et quāta sunt que nobis p-
mittuntur in celis: vilescūt ante omnia que habēt
in terris. Nec Gregori⁹. Reuera non tantum bōa
que delectabiliter possidemus: verū etia mala que
aliquando lamentabiliter sustinemus vilescūt. Nō
enim sunt condiguae passiones huins tēporis ad p-
teritam culpā que dimittitur ad presentē gloriam
que immittitur. ad futuram gloriam que promittit̄
Bernardus. Quāta tunc o aīa: gaudia possidebis
quādo perfecte intelliges q̄ ī mūdo cū tāto piculo
quo plerisq; opprimūtur vixisti quod demonū astu-
cias quib⁹ mlti decipiūtur deuicisti quot cruciat⁹
eternos quibus innumerabiles affliguntur euasisti.

Anima

¶ homo: q̄ sana et salubris est hec tua consolati-
tio qz cū hec pposuisti aduerto: cōsolationez ex spe
nō modicā recipio: sed o dñe de⁹ qđ putas tūc erit
cum hoc quod modo spero veraciter possidebo

Homo

¶ aīa/modica sūt hec q̄ audisti imo cōparatiue
quasi nulla sunt q̄ mēte pcepisti/ s; pa ⁊ p oculos mē-
tis erige et quāta sunt gaudia q̄ de hijs picipies q̄
iuxta te sūt/ deuota mēte frequēt⁹ volue ⁊ reuolue
Attēde igit ⁊ cōsidera locū speciosū quē tibi diuina
sapia edificauit/ attēde victū deliciosū/ ornatū cu-
riosū/ thesaurum p̄ciosū quē tibi vera et eterna po-
tētis cōgregauit/ attēde q̄ gliosa ē ciuitas celestis

māsto secura p̄ria p̄tinēs totū qđ delectat. **Berhar.**
Attēde q̄ luīosa / q̄ splēdida ē māsto illa celestis:
q̄ nō idiget sole neq; vt luceat ī ea / s; ip̄e dñs sol iu
stitie cādor luc; et ne lux ei⁹ ē vt lucerna. **Q̄** glō
sa dicta sūt de te ciuitas dei / o isrl' q̄ magna ē dom⁹
dei ⁊ igēs loc⁹ possessiōis ei⁹. **Q̄** aīa hic lic; sīs coz
pe / esto illic mēte vbi erit req̄es sine labore / vita si
ne morte / iuuent⁹ sine senectute / lux sine tenebris /
pax imp̄turbabilis. **Hiero.** Sedebit enī ap̄ls dicit
dñs ī tabernaclo / ī req̄e opulēta ⁊ q̄s erit n̄r cib⁹ n̄
si ille agn⁹ benignissim⁹ / bt̄issim⁹ / mūd⁹ / īmaculat⁹
Yes⁹ dei p̄ris ⁊ Marie fili⁹ / de q̄ sc̄tis spiritib⁹ mun
strabūt ab oī sufficiēti fercula nobilissima ip̄i⁹ cādi
diss̄ia hūanitate / ⁊ excellētiss̄ia diuinitate. **Q̄** bea
ti sūt q̄ ad cenā nuptiarū agni vocati sūt ibi etiā si
tis miro quodā mō lōge erit a siti necessitas / lōge a
sacietate fastidiū īebriabūt ab vbertate dom⁹ dñi:
et torrēte voluptatis ei⁹ potabūtur. **Aīa**

Et quando hoc?

Homo

Estimo qđ nō p̄ri⁹ nisi quādo ille picerna delicios⁹
illi⁹ sūmi regis filius splendor eterne glorie: can
dor lucis eterne: signū diuine substantie speculuz
summe claritatis deifice in quē desiderant angeli
prospicere / qñ talis actantus p̄cinget se ⁊ faci
et illos discumbere. ⁊ p̄sonaliter transiens ministra
bit illis. **Q̄** aīa: hec deuota mente pertracta: quan
tum gaudium tuuc illi beati spiritus concipient
ex tam stupenda dignitate ministrantis: et tā mi
randa caritate cuiuslibet sodalis conuiuātis ex fer
culorum deliciosa opulentia: ex ministroz innu
merosa freq̄stia: ex musicoz instrumentorum ⁊ ale
ozū psallenciū et laudanciū regem glorie deuz di

filium dulcissime resonantia: in hoc celesti magno et stu-
pendo conuicio: audaces angelos iubilantes, apostolos
psallentes: martyres triumphantes: confessores et uirgines
laudantes patriarchas et prophetas iocundantes
et omnes sanctos et electos dei unanimiter patrem
et filium et spiritum sanctum collaudantes: et una voce dice-
tes: Sanctus sanctus sanctus dominus deus sabaoth: plena est
omnis terra gloria tua osanna in excelsis. Quod quod gloriosum est
regnum in quo cum christo gaudet omnes sancti amicti stolis albis
sequitur agnum quocumque ierit. Quod anima quomodo poterit
ibi esse alicuius boni carentia cum ibi sit tanta varia exulta-
di materia uideiuxta te omnium sanctorum collegium quod a te
beatitudinis culmen diuina clementia congregauit quod nullus
sine socio iocunda possessio. Dicit seneca. Uide igitur
quod lingua aut quod intellectus sufficit capere illius ciuitatis
supreme quanta sint gaudia angelorum choris interesse cum be-
atissimis spiritibus glorie conditoris assistere: et ab illorum
beatissima societate nunquam discedere: sed continue cum ipsis
et ipsorum gaudio perpetue exultare. Anselmus. Ibi enim
a singulis / omnes ibi ab omnibus singuli cognoscunt nec quod
latebit qua patria / quod gente / qua stripe / quod conditor
Ibi enim tanta beata: tanta perfecta erit caritas iustorum: quod
unusquisque intantum diligit primum quam seipsum ex. quod illud
ineffabile sequitur bonum quod unusquisque tantum gaudebit
de alterius gaudio quam de suo proprio merito. prout
quod inenarrabilis sit numerus electorum quod putas enar-
rare sufficit gaudia beatorum. Qualis erit tibi dies
illa cum maria mater domini tibi occurret choris comita-
ta uirginibus / cum et ipse sponsus cum omnibus sanctis tibi occur-
ret dicens ueni formosa mea surge pro pro amica mes-
siam enim tempus transiit iter abiit et recessit. Tunc angeli
admirabuntur de tua gloria dicentes que est ista que ascendit

de fertobelicijs affluēt; intra sup dilectū videbūt te fi
lie syon ⁊ laudabūt. tūc illa cētū quadragīta q̄ttuoz
milia ī cōspectu throni ⁊ seioꝝ tenebūt citharas ⁊
cātabūt cāticū nouū. tūc secura in āplexus sponst
euolabis dicens. iueni q̄ diligit aīa mea. tenui eū
nec dimittā. Hec hiero. Tūc septē filii illius magni
iob qui magnus est inter oēs qui morant̄ in illa be
ata orientali regione faciēs cōuiuia singuli in die
sua ⁊ inuitabūt sorore suā ⁊ dicēt tibi singuli Bibe
nūc ⁊ acūbe cū iocūditate qz inuenisti grāz coram
sūmo p̄ncipe ita tu respōdebis cū gaudio dicēs
Bibaz ⁊ hylarior ero qz magnificata est hodie aīa
mea p̄ oīb⁹ dieb⁹ vite mee. **S** Na ⁊ inaudita magni
ficētia / o leta et io ūda excellētia qualis nunq̄ in
hoc seculo audita ē / puto q̄ oīs seculi pompa in cō
paratione illius esset vix modica gutta. **A**nima
Homo diu tacui / satis silui / qz que proposuisti cū
delectatione ⁊ admiratōe nimia audiui. Ne queso
pertranseas qm̄ p̄fectius michi aliqua de hoc cele
stiuū spirituū cōuiuio exponas. **I**ā em̄ pri⁹ aliqd de
de hoc tetigisti: sed n̄s breuiter pertransisti. **H**omo
Aīa: mallē interī quod petis sub silentio per
transire q̄ vel modicū de hoc celesti secreto misterio
ore polluto p̄ferre vel etiā mēte cōcipere: qz q̄ ad
huc mūdialibus ⁊ sup vacuis reb⁹ sepi⁹ heu īpli
cor q̄ adhuc siliquis porcoꝝ cū ceteris mūdantis pa
scoꝝ. de tam familiaribus dīnoꝝ spirituū opationi
bus loq̄ erubesco nimīū ⁊ cōfundor / qz tñ tuis piis
votis p̄trarie nō valeo p̄ponā breuiter q̄ aliquū spī
ritu īstigāte licet indign⁹ mente p̄tracto. **Q**uāuis
em̄ in aula celesti vbi oīs plenitudo boni ī oīb⁹ p̄
fecta ē q̄uis ibi p̄ differētia meritoꝝ quedā sit ex

cellent: nichil tu ibi ex diuine pietatis imēitate. fecit
 cū dū grego. possidetur singulariter. Sīa em̄ oīa
 nibus sūt cōia. pp̄ eū q̄ i oīb⁹ ē oīa. ibi em̄ n̄go gau
 debit de sc̄tē viduitatē merito. ibi vidua exultabit
 de caste n̄gūtatis p̄uilegio/ ibi p̄fessor de martyru
 iocūditabit triūpho/ ibi martyr tripudiabit de p̄f
 soꝝ brauio ibi p̄pheta laudabit de patriarcharu
 pia p̄satiōe/ ibi patriarcha exuliabit de p̄phetaru
 fide ⁊ speculatōe ibi apostoli ⁊ angeli gaudebūt d̄
 merito oīz īferioꝝ/ ibi oēs īferiores letabūt de gl̄ia
 ⁊ corona superioru. Ex illi⁹ cū sc̄tē p̄fecte caritatē me
 rito fiet vt vnusq̄sq̄ hitur⁹ sit ī alio qd̄ Anima nō
 h̄z in p̄prio merito. S̄ hō nec adhuc ista sufficiunt
 mētē meā quietare. Tū q̄so ne p̄traseas michi aliq̄
 dedito p̄uio sigilatī ⁊ disticte explicare. Homo
 ¶ S̄ aīa bene nosti q̄ balbuciendo vt possumus ex
 celsa dei resonam⁹: nec mirum cū sum⁹ in ydonei
 ad itelligendū nō possum⁹ esse sufficientes ad lo
 queudū cū illa sup̄ celestia q̄ oculis līpientibus cō
 plātur veriora sūt q̄ itelligātur ⁊ veri⁹ intelligūt
 q̄ vocib⁹ exprinātur. Nec tñ te diutius protrahā
 audi quid imaginat̄ intellectus licet adhuc modis
 cū degustet affectus: puto q̄ illi septem filii de qui
 b⁹ memoram⁹ sūt oēs sc̄tī ⁊ electi sc̄tī spūs altissi
 mi patris herdes filii. Hī cōuiuia vnusq̄sq̄ in die
 sua faciūt qñ seiuicē suis celestib⁹ gaudijs pascūt
 in quo de meritis suis singula iuxta datā sibi glo
 riam fercula sibi deliciosissima propinantur. S̄ n̄
 ma igitur diei primo genit⁹ homo est ille celestium
 angelorū numerus qui non immerito nomie p̄rio
 geniti nūcupatur quia priores sunt creatiōe ⁊ cō
 uersione ad deum ⁊ qua nūq̄ recesserunt per pec

catū sed semp immobilī caritāte deo patri adhe-
runt et illā beatā hereditatē celestis regni omnia
b⁹ p⁹ores possederūt. Isti tibi o aīa: in suo conui-
uio diuersa fercula: et p⁹ciosa propināti eū vnus
q⁹sq⁹ ordo eo q⁹ est excellencius recipit immunere
spiritualia gaudia administrat: administrat iā co-
gita o aīa: quale tibi ferculū p⁹pināt illi sūmī spūs
seraphici ordinisq⁹ a deo vicini illi freno patri sūt
q⁹ iter ipsos z tūc nulli alij spūs inter sunt: q⁹ ip⁹ in e-
diaci⁹ contēplātur z suis bonis eternis perfecti⁹
p⁹fruūt. Quale putas p⁹piat gaudiū de nature sue
nobilitate/ q⁹le decōtēplatiōis claritate/ q⁹le de dilec-
tiōis sinceritate/ hīj ergo hoc est illi q⁹ seraphī noiā
istud cōuiuū ordināt ardore diuīe caritatis. Che-
rubin splēdore eterne claritatis. throni eq⁹tate diuīe
maiestatis dñatiōes de dñandi sup⁹ eos excellētia
p⁹icipat⁹ de p⁹icipādi inferioribus magnificentia
potestates de autoritate malignos spiritus coher-
cendi virtutes de potestate miracula faciendi. ar-
chāgeli de dignitate superiora nunciandi. angeli
de agilitate diuīe scientie secreta reuelandi. Ecce
vides qualiter singuli mētes bestoz celestib⁹ gau-
dijs pascuntur de hīs que ab illa super celesti au-
la specialius in munere receperunt. Nec enim mi-
randū q⁹ hec p⁹dicta z multa alia nobis illi beati
spūs in nostrum propināt cōuiuū: qui tam fidelit⁹
in hac lachrimarū valle nos custodiunt et nos ad
illā beatitudinis patriā perducere totis virib⁹ cō-
cupiscunt. Bernardus. Si quis cognosceret qua-
sura z solitudine illi beati spiritus interfunt can-
tantibus/ assunt orantibus/ insunt meditantibus
supersunt quiescentibus/ presunt procurantibus

O aia si vel vnā micā q̄ cadit de mēsa i hoc cōuulso
apto ore sūp̄fisses: puto q̄ hāc pegrinationē extūc
paciēter tollerares / puto si vnā guttā de vino pot⁹
ei⁹ degustasses: oēz hui⁹ sc̄i dulcedinez fastidires.
Gregori⁹ i moralib⁹ Si cor semel i celestib⁹ p̄ gusta
tionē sup̄le figit | mox q̄ abiecta sint cernit que pri⁹
alta videbāt. **O** aia mea dilecta de p̄uio patriar
charū p̄phetarū ap̄toꝝ martyꝝ confessorū ⁊ ūginum
qui p̄ alios sex filios nō i merito sex filios q̄d dicā
Unusq̄q̄ em̄ horū i suo p̄uio tot p̄p̄oit fercula q̄d
habuit i hac vita ūtutū opa ⁊ q̄s enarrare sufficiat
q̄tū gaudiū q̄libet aia succipiat d̄ sctoꝝ patriarcharū
hūilitate ⁊ s̄plicitate / p̄phetarū crudelitate ⁊ fide
litate / ap̄toꝝ caritate ⁊ magna diligētia / marty
rū stabilitate ⁊ patiētia cōfessorū pietate ⁊ clemēcia
ūginū castitate cōtinētia | Reuera lingua ⁊ vox deficit
q̄ itellect⁹ cape nō sufficit q̄tū sit gaudiū āgelorū
chorū i teresse cū beatissis spiritib⁹ gl̄ie cōditoris as
sistere / p̄sētē vultū dei cernere i certā. s. l. v. nullo mor
tis metu as. in cor p̄petue. m. lo. vel reperit | Hec gre
gori⁹ **O** q̄ felix erit tibi hec dies cū fueris ad here
ditatē patrū tuorū reuersa ⁊ cū oīb⁹ hys inestima
bili gaudio fueris assūpta: ⁊ ad thalamū ⁊ sūmi re
gis feliciter itroducta | **I**ā nūc exp̄giscere. o aia cū
illa famosissia regina cū aromatib⁹ ūtutū / cū the
saurū bonorū operū cū magno aparatu celestiuū desi
derioꝝ. **A**scēde in illā hierusalē sup̄nā ⁊ cōtēplare
diligēter singula ⁊ vide q̄ veritas vicit famā / gl̄ia
exuperat oēz loq̄lā ⁊ tūc incipies dicere cū beato
petro i magno cordis tubilo. dñe bonū ē nos hic eē
hec patria hic pater hec soror hic frater. **O** dñe p̄
mitenoshic effect abhinc nūq̄ discedere **A**mbrosi⁹

Fugiamus o anima in patriam verissimam quia
illic patria ad quem conditi sumus. id est patria in
qua creati sumus. mansio secunda hierusalē supna que
est mater nra. Anselmus. Quia tātus dicit esse amor
tuus in mortali vita et desiderium pueniendi ad quod fa
cta es/ ea et dolor quod ibi mundum es timor ne forte non
puenias ut nullam leticiam sentire valeas ne si de his que
tibi auxiliū et spē pferunt pueniendi. Corpus etiā no
strum ex quattuor elemētis est cōpositum quattuor do
ctibus est remunerandū. Terra tūc habebit eternam im
mortalitatē/ aqua oimodā impassibilitatē/ aer velocē
agilitatē/ ignis splendidissimā claritatē. In sempit
terna patria corda beatorum ab invicem et claritate
lucēt et puritate trāslucēt ibi unus cuiusque vultus cō
spiciet. et cōscia penetrat/ ibi cuiuslibet mentē ab al
teri oculis corpulentia non abscondit. Secundus bernar
dus. Ibi mox vbi que voluerit animus statim aderit cor
pus. Aug. Sicut animus tūc pfectissime obedit crea
tori ita corpus poptissime obtēperabit suo moto
ri ibi erūt oēs sensus in actibus suis/ ibi oculi videbit de
corē speciosissimū gustus sapiet saporē dulcissimū et
olofactus odorabit odorē suauissimū: tactus ample
xabit obiectū deliciosissimū: auditus inouabit per
tionē iocundissimū: Recedat ergo amor pntis acce
dat amor vite adueniētis vbi nulla aduersitas tur
bat nulla necessitas angusta molestia inquietat sed p
hēnis leticia regnat. ibi eē nra non habebit mutatio
nē. posse nram non habebit errorem amare nram non ha
bebit offensionē ibi aberit deformitas et oīs infirmitas
tas: oīs tarditas: oīs corruptio. ibi celum nouum ibi
terra noua ibi similes erim⁹ angelis dei: et si non eta
te: certe tūc felicitate: ibi vita sine morte: iuuet⁹ sine
ei.

senectute: ibi gaudium sine tristitia: pax sine discordia
voluntatis sine iniuria: lux sine tenebris regnum ex
pers commutationis ibi quicquid volueris erit: quicquid
nolueris non erit. Considera etiam quantum gaudeat ani
mus tuus cum resurserit tale corpus quale iam audi
sti: non tale quale cum ingenti dolore sustinuisti et cum
magno certamine deiecisti de quo sepius timens et im
patiens patienter et irascens clementer dixisti quis me li
berabit de corpore mortis huius. Non certe talis sed iam
perfecte obediens et spiritalis tale inquam tale quod tibi erit
incontemplationis studium et in eternum felicitatis aug
mentum. Certum est enim quod ipsa anima nunquam resurrectionem
corporis appeteret si resurrectum et quantumcumque gloriosum
suum divinam contemplationem impediret. Non nunquam autem
secundum sententiam et doctrinam aug. ipse sancte anime deside
rant eius resurrectionem et expectant ipsius iteratam unio
nem. quia ipsa non sine eo non potest consumari felicitas/nec fa
ciari iocunditas/et ad eam vehementer desiderant quod est
equaliter eorum contemplationem impedit et retardat. Ber
nardus. Misera caro et fetida et feda unde tibi
hec gloria quod anime sancte quas deus insignavit ymagine
proprio redemit sanguine/te desiderant/te expectant
ipsarum sine te non potest consumari felicitas/nec facia
ri iocunditas. Aug. Cum ipsa anima hoc corpus non ani
male iam sed spirituale receperit perfectum sue nature mo
dum obediens imparans convivens et vivificans tunc in
effabili felicitate fiet ut sit ei glorie quod fuit sarcine.
Quia anima cogita qualis erit gloria cum induta fueris
illa stola nova et splendida ornata cum lapide precioso
scilicet corpore glorificato. in quo tunc fulgebunt gemme
preciosissime quomodo sunt virtutes in mente. Quis
enim enarrare sufficeret quantum gaudium: quod stupendum

Gloria quae incōprehensibilē laudē habitura sis pro
eo quod corpus propriū tā viriliter per clipeū castitatis
et cōtinētie superasti: pro eo quod mūdū tā potenter fu-
giendo et despiciendo debellasti: dyabolū tā prudē-
ter pro bellū resistētie effugasti. Et quid plura de sin-
gulis et oīb⁹ cogitationib⁹ iordinatis motis tā viri-
litē restitisti. Et adhuc quid plura de singulis cogi-
tationib⁹ affectionib⁹ virtuosis specialē et eternam
laudē recipire. Igit̄ cōsulo oīa: ut iā per pmissa
tanquā excitata et imitata ad tuū auctorē te cōuer-
tas et quantū gaudiū ab illo illi beati spūs recipi-
ant diligēter cōsideres et aduertas illud bonū quā-
sit delectabile quod cōtinet iocunditatē oīm bonorū
in se nō quale in rebus creatis expti sum⁹ s̄ t̄m diffē-
rēs quā tū differt creator a creatura. qui hoc bono
fruct⁹ quicquid volet erit / quicquid nolet non erit.
Anselm⁹ Beata vita cum se que facili⁹ quaz enar-
rari pōt cuius cursus sine termino / visus sine fasti-
dio / refectio sine cibo. Sub antiq̄s perpetuisq̄ gau-
diis sp̄ noua iocūstitas / et sine timore amittēdi con-
tinuata felicitas vbi oīs error a rōne dolor a volun-
tate oīs timor a memoria mira serenitas / plena sua-
uitas oīm bonorū sine fastidio eterna securitas. Et
oīa quātū putas gaudent et letant̄ qui illud eter-
nitatis speculū iugiter cōtēplant̄ in quo oīa prete-
rita p̄ntia et futura quae sua b̄titudine cōpetūt aptis-
sime speculānt̄. Aug. Dū ad illā supernā lucē p̄ris
luminū venerim⁹: totū quod in creaturis esse pōt itel-
ligem⁹. Ansel. Tūc iusti faciēt oīa que de⁹ fecit sciē-
da: et quod est quod nescire possent qui scientē oīa vidēt
fulgentius. Sicut nobis per speculū trīna nobis vi-
sio demonstrat̄ quod videlz nos ipsos speculū et quicquid p̄

Innumerabilium locunda visione taceat: que mirabiliter
omni spirituum mentes letificat et miro quodam nescio
quod inestimabili gaudio omnibus beatam creaturam delectat
videre scilicet illius celestis reginam deificam claritatem / et
sue beatissime plus glorificatam humanitatem. Quis o[mn]i
modo vel cogitare sufficiat: quantum gaudium generat illam
matrem meam: reginam pietatis et clementie videre iam non
recubentem cum parvulo vagante in presepio cui omnes cho-
ri angelorum famulantur ut domino. Nam non circumventem et qua-
rentem cum lacrymis illum cum perdidit eum triduo scilicet eum
nunc inspicientem in sempiterno gaudio: iam enim non turbas-
simus cum eo fugiens in egyptum a facie herodis qui ipse as-
cendit in celum et herodes descendit in infernum: iam non
turbata erga prima quam fecerunt filio suo iudei qui omnia
sunt subiecta ei. certe non eiulantem vociferantem et cla-
mantem: quis michi det ut ego moriar pro te fili mi cum
staret prope unigenitum filium suum morientem et penden-
tem in patibulo. iam non lamentantem lacrymabiliter cum
sibi daret discipulus pro magistro servus pro domino quasi
alienus pro unigenito et dilectissimo filio scilicet hanc quendam
propter nos tam miseram tot meroribus plenam. iam nunc in-
estimabiliter super choros angelorum et omnem creaturam
exaltatam regnantem cum christo felici gloria in trinitatis
palatio. Quia anima mente deuota protracta quod sit plenum
omni suauitate gaudium. videre hominem hominis conditorem
feminam omnium perditoris genitricem. iesum fratrem nostrum
quondam perditum adiectum et despectum: nunc inventum nunc
reuersum nunc nunc regnantem nunc omnibus imperantem: Quis
michi det ut videam fratrem meum surgentem verba ma-
tris mee ut inueniam te foras et osculer te labijs dile-
ctionis amplecter brachijs deuotionis et iam nemo me
despiciat cum introduxero te in cubiculo cum dulcedine

suauissime fruitionis. hanc visionē desiderabat ille
deuotus Anselm⁹ in meditationibus quā dicebat.
O dulcissime puer quā te videbo. quā ante faciā tuā
apparebo. quā satiabor pulchritudine tua quā vide-
bo vultū desiderabilē quē desiderāt angeli p̄spice-
re: vt aie: tenō amanti/ te nō querētī que si nō dili-
gis: octis seruis nūq̄ es quietā nūq̄ secura: nihil
q̄sio sine te/ nichil placeat/ vel dulcescat/ nichil speci-
osū nihil. oter te ardeat p̄ciosū/ vilescāt oīa pter te
O tibi ē aduersū michi sit molestū et tuū bñ pla-
citū sit meū indeficiens desiderū. Tedeat gaudere
sine te delectet gaudere tecū: et flere tecū. O bōe
iesu si tā dulce ē flere de te: q̄ dulce erit gaudere de
te. Idē Anselm⁹. O iesu bone amore vidēdi dñs de-
um creatorē meū cernēdi iesu fratrē ⁊ redēptorē
meū deficio/ iā desiderio intuēdi matrē virginem
vulneratā ingemisco. O quando videbo gaudium
meū qd̄ desidero/ quā apparebit gloria quam esurio
o quā veniet cōsolator me⁹ quē expecto. O si quā ie-
briabo. ab vbertate domus eius ante q̄ suspiro.

¶ Anima.

¶ Jam graue est michi vidēdi omnem creaturā
quia nimis incōparabiliter supereminet eius pul-
critudo a quo processerunt hec omnia.

¶ Homo

¶ Saia experta cum patientia vt crescant tua
desideria. qz qz scriptū est modicū et non videbit
me et iterum modicum et videbit me.

¶ Anima.

¶ Hō modicū longū modicū nimis plixū qz ⁊ si
modica sūt merita longa tamen sunt desideria.

Homo.

Quia: si longa et magna videntur tua desideria quibus
effusus ad eternam claritatem: quanto putas desiderio es-
suare debes ad eternam bonitatem perfecte diligendam
et summam maiestatem eternaliter possidendam. Si enim
omnia summe diligeres quomodo beatum permaneres. Ibi er-
go amabimur et videbimur. Ipse enim finis est desiderio-
rum nostrorum qui sine fine videbitur sine fastidio amabi-
tur sine fatigatione in summa felicitate eternum lauda-
bitur. Audi quod de predictis omnibus celestibus gaudiis devo-
tus Anselmus dicit in fine prologi et attende quod del-
lectabile est illud bonum quod continet iocunditatem omnium bo-
norum. Si est iocunda vita creata quod iocunda creatrix
essentia. si iocunda salus facta quod iocunda latus qui fe-
cit omnia. si amabilis est sapientia de creaturis, quod dele-
ctabilis est illa que est de rebus increatis. Cur ergo per
multa vagaris querendo bona creata. amicum in
quo omnia. Si delectat pulchritudo fulgebunt iusti si-
cut sol. si libertas aut fortitudo similes erunt ange-
lis dei in celo si longa et salubris vita / ibi sanitas et-
erna / si sat ietas aut ebrietas satiabunt gloria domini: iebria-
bunt ab ubertate domus dei si melodia ibi canunt ange-
li si societas et amicitie / ibi sanctorum societas et omnis
vna voluntas / si temporum: eterna longitudo. **C**or hu-
manum / cor indigens / ex parte erumnas imo obrutus
eruntis. **Q**uomodo gauderes: si omnibus abundares. **I**nter-
roga intima tua si capere possunt quantum gaudium
sit de tanta beatitudine vix capiet gaudium proprius
quomodo capax erit tot et tantorum gaudiorum / quantum
est numerus electorum sibi unusquisque tantum diligit pro-
ximum quantum seipsum et de suo gaudio gaudent quan-
tum eum diligit. Ita etiam quisque plus estimatione de
dei visione quantum de sua et omnium electorum gaudet felici

citare. qz sicut deū toto corde / toto corde tota anima / et tota mēte diligit ita ad plenitudinē illi⁹ gaudi totū cor tota aīa / tota mens nō sufficit qz tātu⁹ gaudebunt. quantū amabunt: tantū amabūt quantū videbūt certe nec oculus vidit nec auris audiuit nec ī cor hoīs ascēdit quantum amabūt et cognoscent. **Orō** deus meus vt cognoscam te / amen te vt eternaliter gaudeam de te et si non possum ad plenū in hac vita: crescat tamen noticia: et amor vt tibi sint plena gaudia: hic sint in spe ibi in re. **Domine** pater per nūm tuum hi consulis imo iubes petere et promittis accipere vt gaudiū meum plenū sit meditatur in hoc mēs mea / loquatur inde ligua mea / sermocinetur os meū / eiuriat anima mea lituat caro mea donec perueniam in gaudium domini mei. qui est trinus et vnus deus benedictus in secula seculorum. Amen.

Dialogus sancti Bonaventure Cardinalis
Finit feliciter. Impressus Parrhisij Pro Johanne Paruo commorante in vico sancti Jacobi sub
interfignio Lilij Aurei.